

Құрметті ұстаздар қауымы, қадірлі әріптестер!

Сіздерді ұстаздар күнімен шын жүректен құттықтаймын! Еліміз үшін аса маңызды білім мен тәрбие беру атты миссияны орындайтын ұстаздардың еңбегі қашанда елеулі. Педагог - ұлағатты ұрпақ тәрбиелеу арқылы ұлт болашағына ықпал ететін тұлға. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев «Білімі терең, ойы озық, ұрпақты тәрбиелейтін мұғалімдер қауымына зор жауапкершілік жүктеледі. Сіздердің бүгінгі шәкірттеріңіз - Қазақстанның жарқын болашағы», - деп ұстаздардың қызметі аса жауапты әрі күрделі екенін атап өткен еді.

Құрметті ұстаздар! Мерейлі мереке қарсаңында сіздердің шығармашылық бастамаларыңызға табыс, ел игілігі үшін атқарып жүрген қызметтеріңізге сәттілік тілеймін! Білімді де талантты шәкірттеріңіз биік шыңнан көріне берсін!

Н.Х. СЕРҒАЛИЕВ,
М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің
басқарма төрағасы - ректор, б.ғ.к., профессор

1 қыркүйек - республикамыздың білім беру ұйымдарында алғашқы қоңырау соғылды. М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті биыл 91-оқу жылын бастады. Салтанатты жиыннан бұрын университет ректоры Н.Х.Серғалиев бастаған профессор-оқытушылар батыр бабалар Махамбет пен Исатайға, күй атасы Құрманғазы мен Динаның рухына тағзым етіп, гүл шоқтарын қойды. Дәстүр бойынша алдымен мемлекеттік Әнұран шырқалып, көкке ту көтерілді.

Саналы ұрпақ - жарқын болашақ

Алғаш рет университет табалдырығын аттаған 1-курс студенттері үшін салтанатты шараға облыс әкімінің орынбасары Бақытжан Нарымбетов арнайы келіп, құттықтауын жолдады. Жиын барысында ардагер оқытушылар, жас ғалымдар, факультет декандары таныстырылып, университеттің бірінші басшысы Нұрлан Хабиболлаұлы әріптестерін, студент жастар мен ата-аналарын жаңа оқу жылымен құттықтады.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының ғылым саласындағы ерекше еңбегі үшін «Ғылымды дамытуға сіңірген еңбегі үшін» төсбелгісімен – Альжанова Бағдагуль Сактагановна, Қазақстан Республикасы ғылым және жоғары білім министрінің Құрмет грамотасымен – Исакова Балым Габбасовна, Ергалиева Гулжан Алғазиевна, Қазақстан Республикасы ғылым және жоғары білім министрінің Алғыс хатымен – Тлеуханов Нуржан Сагинович, Науанова Құрманай Мадиевна, Ешимова

Жанбота Есенғалиевна марапатталды.

Әрі қарай әуелеген ән шырқалып, мың бұралған бишілер өнерлерін ортаға салды.

Қазіргі таңда университет қабырғасында 65 білім беру

бағдарламалары бойынша 6000-ға жуық жастар білім алуда. Университетімізде білім алушылардың таңдауын жоғары бағалай отырып, болашақта жоғары кәсіби білікті маман ретінде қалыптасатындарына сеніміміз мол.

Әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары

Ғылыми кітапхананың қабырғасында ағымдағы жылдың 7-8 қыркүйегінде Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2023 жылғы 1 қыркүйектегі Қазақстан халқына арналған жолдауын талқылау мақсатында «Президент жолдауы – әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары» тақырыбында дөңгелек үстел ұйымдастырылды.

Дөңгелек үстелге педагогика факультетінің студенттері мен мектепке дейінгі және бастауышта оқыту педагогикасы білім беру бағдарламаларының оқытушылары Б.Е.Ерболат, Г.С.Мухиева, Қазақ филологиясы кафедрасының аға оқытушы магистрлері А.Т.Калиева, К.Б.Жумашева, физика – информатика кафедрасының аға оқытушы, магистрі Ж.Муратова қатысты. Бастауышта білім беру мамандығының 1-курс студенттері Тұрсынғали Үміт, Саясатова Айгерім, Мұхамбетжанова Аружан, Аязбекқызы Асылдай, Қосаев Тұрғанбек, физика-математика факультетінің 2-курс студенттері Халиматова Альбина, Серіков Әсет, Елеуов Рашит жолдауға тоқталып, өз пікірлерімен бөлісті. Топ кураторлары мен кітапханашылар студенттерге жолдауды кеңінен насихаттап, дөңгелек үстелді қорытындылады.

Студенттер жолдауды талқылауға белсене қатысып, Мемлекет басшысының өскелең ұрпақты дамыту мәселелеріне қатысты жаңа бастамаларын қолдады.

Форсайт-мектеп түлектеріне сертификаттары табысталды

БҚУ-дың 20 қызметкері 11-15 қыркүйек аралығында БҚО форсайт мектебінің өңірлік кеңсесі ретінде тағайындалған Махамбет университетінде оқудан өтті. Олар Батыс Қазақстан облысын озыңқы кадрлармен қамтамасыз етудің өңірлік стандартын әзірлеуге қатысатын болады. Жоба жетекшілері Салтанат Мұратқызы мен Айгул Ерсайынқызы, БҚУ Академиялық мәселелер жөніндегі проректоры Гүлжахан Смаилқызы қатысушыларға сертификаттарын табыстап, құттықтауларын жеткізді. Қарқынды оқыту барысында қатысушылар құзыреттілік форсайтын өткізу әдіснамасының негізгі құралдарын игерді. Алдағы уақытта топты өңір үшін жаңа кәсіптер атласын құру бойынша жауапты жұмыс күтіп тұр.

Жоба барысында форсайт-зерттеулер, инновацияларды болжау және алдағы 5 жылға өңір немесе сала кадрларына қажеттілікті, әрбір өңірде мамандықтар бойынша кәсіптер атласын әзірлеу және мамандар даярлау; кәсіптер атласына сәйкес жаңа білім беру бағдарламаларын әзірлеу және өзектендіру; жаңартылған кәсіптер үшін профессор-оқытушылар құрамын даярлау сынды міндеттерді қамтыды. Қатысушылар модератор және талдаушы бағыттарында білімдерін жетілдірді.

«Мамандығым – болашағым» жобасы еліміздің

барлық облыстарында іске асырылатын болады және өңірлік еңбек нарықтарының нақты сұраныстарын ескере

отырып, кадрлар даярлау жүйесін қайта форматтауға мүмкіндік береді.

ҚАЛА ТАРИХЫ: Жайықтан Оралға дейін

Осындай атаумен қыркүйек айының 6-жұлдызында М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде Орал қаласы әкімдігінің қолдауымен, Қазақстан Республикасы тарихы кафедрасының ұйымдастыруымен «Қала тарихы: Жайықтан Оралға дейін» облыстық ғылыми-тәжірибелік конференциясы ұйымдастырылды.

Шараны М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің оқытушысы, ғылым докторы Жаңабек Жақсығалиев ашып, жүргізді. Басқосуға арнайы қатысқан Орал қаласының әкімі Миржан Сатқанов шаһардың тарихы жөнінде қысқаша тоқталды.

Конференцияның мақсаты – Шығыс пен Батысты, Еуропа мен Азияны жалғастырушы, қалыптасу тарихы Жайық қалашығынан бастау алатын Орал қаласы туралы болды. Басқосуда БҚУ-дың профессоры, доктор Мұрат Сыдықов, тарихшы Жақсылық Жақсығалиев, Батыс Қазақстан инновациялық технологиялық университетінің оқытушысы Райса Абдрахманова, облыстық тарихи – мәдени мұраларын қорғау жөніндегі инспекциясының мемлекеттік қызметкері

Әлия Сағынова баяндама жасады.

Конференцияға қатысқан қоғам белсенділері мен зиялы қауым өкілдері көне қаланың тарихы туралы өз ойларын ортаға салып, ұсыныс-пікірлерін айтты.

Жаңа кітаптың тұсаукесері

Қала күніне орай Орал қалалық кітапханалар жүйесінің ұйымдастыруымен «Зерек» оқу орталығы және М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің қолдауымен белгілі заңгер, ҚР Парламенті Мәжілісінің депутаты Абзал Құспанның «Алаш заңгерлері» кітабының тұсаукесері өтті. Шараға зиялы қауым өкілдері, құрылымдық саланың мамандары, студенттер, БАҚ өкілдері қатысты.

Мақсаты - оқырмандарды XX ғасырдың басындағы қазақ заңгерлері жайында сөз етіліп, олардың өмірбаяны, атқарған істері мен елдегі заң саласының дамуына қосқан үлестері баяндалған «Алаш заңгерлері» жаңа кітабымен таныстыру.

Кітаптың салтанатты тұсаукесер рәсімі автордың ұстазы Мүтиев Зейнолла Жақсылықұлы мен Әйтімов Ақсерік Сарыұлына берілді.

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің «Тарих, экономика және құқық» факультетінің студенттері авторға кітаптың жазылу жолындағы еңбегі мен ізденістері туралы түрлі сауалдар жолдап, мол мағлұматқа қанықты.

Құспан Абзал Темірғалиұлы

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде Қазақстан Республикасының Үкіметі бекіткен 2029 жылға дейін халықтың табысын арттыру бағдарламасына енген «Мамандығым-болашағым» жобасы шеңберінде форсайт-мектептің ашылуы өтті.

МАМАНДЫҒЫМ - БОЛАШАҒЫМ

Форсайт-мектептің ашылуына онлайн форматта Ғылым және жоғары білім министрі Саясат Нұрбек қатысып, алдағы 5 жылда өңірдің Кадрлық қажеттілігіне форсайт-зерттеулер жүргізудің, әр өңірде мамандықтар бойынша кәсіптер атласын әзірлеудің маңыздылығын атап өтті. Сондай-ақ, ведомство басшысы кадрларды даярлаудың өңірлік жүйесін жергілікті сұраныспен байланыстыру, университетте ғылымды дамыту, жастарды ғылымға тарту, жоғары білім беруді интернационалдандыру, цифрлық экожүйені қалыптастыру қажеттілігіне тоқталды.

Іс-шараға БҚО әкімі аппаратының басшысы Нұрділдә Ораз, «Мамандығым-Болашағым» жобасының жетекшісі Самғат Ермекбаев, университет ректоры Нұрлан Серғалиев, академиялық ұтқырлық орталығының форсайт-мектебі бойынша жобалау тобының өкілдері, ЖОО басшылары, университеттің профессор-оқытушылар құрамы, облыстық білім беру басқармасы мен БАҚ өкілдері қатысты.

Іс-шара барысында университет басшысы жобаны іске асыру өте маңызды, өйткені бұл өңірді кадрлармен қамтамасыз ететін жетекші оқу орны екенін атап өтіп, қатысушыларға жаңа қажетті дағдыларды игеруге сәттілік тіледі.

Айта кету керек, жоба аясында Батыс Қазақстан облысын кадрлармен қамтамасыз етудің өңірлік стандарты әзірленетін болады. Батыс Қазақстан облысын озыңқы кадрлармен қамтамасыз етудің өңірлік стандартын әзірлейтін жергілікті жобалық кеңсе ретінде М.Өтемісов атындағы БҚУ айқындалды.

Университет форсайт мектебінің қатысушылары бес күн бойы ғылым және жоғары білім министрлігінің жобалық кеңсесінің қолдауымен оқытылды.

1978 жылы 23 ақпанда Батыс Қазақстан облысы Жаңақала ауданы Жаңақала ауылында дүниеге келген.

2000 жылы Қазақ мемлекеттік заң академиясын «Юриспруденция» мамандығы бойынша үздік бітірген.

Қызметі:

08.2000 - 11.2000 – Қазақ мемлекеттік заң академиясының Орал қаласындағы филиалында оқытушы;

11.2000 - 09.2006 – Батыс Қазақстан облысы прокуратура органдарында әртүрлі лауазымдарда қызмет еткен;

09.2006 - 09.2009 – жеке заңгер;

09.2009 - 03.2023 – Батыс Қазақстан облысы адвокаттар алқасының адвокаты;

03.2023 бүгінгі күнге дейін VIII шақырылымдағы Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаты.

«Құрмет» ордені мен «Адвокаттың алтын белгісі» медалімен марапатталған.

Жақында М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің бас ғимаратында жастарға арналған «Zhastar life» коворкинг орталығының ашылуы өтті. Заман талабына сай жасақталған демалыс зонасының тұсауын жастар жанашыры университет ректоры Нұрлан Серғалиев, ардагер-ұстаз Түймеш Малбағарқызы мен «Жастар рухы» жастар қанатының төрағасы Архат Исламғалиев қиды.

Жастарға арналған жаңа орталық ашылды

Орталық соңғы үлгідегі техникалармен қатар, демалыс аймағы, кофе зонасы және кітап сөрелерімен жабдықталған. Студенттер сабақтан тыс уақыттарын тиімді пайдаланып, түрлі мәдени іс-шаралар ұйымдастыруларына болады.

Ашылу салтанаты университет ректоры мен жастардың басын біріктірген тимбилдингпен жалғасты. Интеллектуалды тапсырмалар беріліп, ойындар ойнатылды. Студенттер өз кезегінде университет басшылығына алғыстарын білдірді.

Құрметті әріптестер!

Сіздердің назарларыңызға университеттің жалпы жиналысында Басқарма төрағасы-ректор Н.Х.Серғалиевтің 2023 жылдағы Махамбет Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті қызметінің нәтижесі туралы ақпараты ұсынылады.

Инфрақұрылымды дамыту және цифрландыру.

Университет қызметінің барлық бағыттарының инфрақұрылымын дамыту және цифрландыру бойынша жұмыстар жоспарлы түрде жүргізілуде. Ағымдағы жылы 600 орындық жаңа студенттік жатақхананың құрылысы аяқталды, ол қазан айында пайдалануға беріледі, бұл төсек-орын санын 1026-дан 1626-ға дейін арттыруға мүмкіндік береді. Студенттердің жатақханадағы орындармен қамтамасыз етілуі 100%-ды құрайды (2022 жылы бұл көрсеткіш 80%-ды құрады).

Жаңа оқу жылында – 7 қыркүйекте Студенттік өзін-өзі басқару іс-шараларын өткізу, сондай-ақ білім алушылардың жеке және топтық жұмысы үшін қолайлы ортаны дамыту мақсатында «Жастар LIFE» коворкинг-орталығы ашылды.

Университеттің жаппай онлайн курстарының жеке платформасы әзірленіп, ПОҚ курстарының саны 51-ге дейін жеткізіп, орналастырылды.

ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігінің қолдауының арқасында университетке Coursera халықаралық білім беру платформасында студенттерді оқытуға 500 лицензия берілді. Алынған лицензияларды пайдалану негізінде 2023 жылдың қаңтарынан бастап 1000 студент білім алды. Ағымдағы оқу жылының күзгі семестріне тағы 500 студент оқуға өтінім берді.

Білім беру бағдарламалары, аккредиттеу және Рейтинг.

Алдыңғы оқу жылымен салыстырғанда 2023-2024 оқу жылында жоғары білім беруді дамытудың Ұлттық орталығының тізіліміне енгізілген университеттің білім беру бағдарламаларының саны 124 – тен 135 – ке дейін немесе 8,1% - ға (оның ішінде бакалавриат бойынша-8,1% - ға, магистратура бойынша-2,2% - ға) ұлғайды. Ағымдағы жылы:

- тізілімде 66 білім беру бағдарламасын жаңарту рәсімі жүргізілді, оның ішінде бакалавриат бойынша – 59, магистратура бойынша-7;

- бакалавриаттың 4 жаңа (актерлік өнер; аспаптық орындау; дәстүрлі-музыкалық өнер; психология) және 4 инновациялық білім беру бағдарламалары (биология-психология; биология; жаратылыстану; химия) әзірленіп, тізілімге енгізілді. Оның ішінде 3 білім беру бағдарламасы Дүниежүзілік Банктің «педагогикалық білім беру әлеуетін күшейту» жобасы шеңберінде тізілімге енгізіліп, М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті көшбасшы-жоғары оқу орны ретінде танылды;

- магистратура деңгейі бойынша тізілімге Н.Г.Чернышевский атындағы Саратов ұлттық зерттеу мемлекеттік университетімен бірлесіп әзірленген «Биология (Жалпы және кәсіптік білім беру жүйесіндегі Биология және экология)» қос дипломды білім беру бағдарламасы және «Құқық» даярлау бағыты бойынша қосымша лицензия алу жоспарланып отырған «Құқықтану» білім беру бағдарламасы енгізілді;

- докторантура деңгейі бойынша 3 білім беру бағдарламалары әзірленді және тізілімге енгізілді (Бастауышта оқытудың педагогикасы мен әдістемесі; Биология; Тарих).

«Мамандығым-болашағым» жобасын іске асыру бойынша жұмыс басталды;

2022 жылмен салыстырғанда 2023 жылы тәуелсіз аккредиттеу және рейтинг агенттігінің және «ARQA» білім беру сапасын аккредиттеу және сараптау жөніндегі Тәуелсіз агенттігінің халықаралық мамандандырылған және мамандандырылған аккредиттеуден өту туралы сертификаттары бар білім беру бағдарламаларының саны 67-ден 71-ге дейін (5,6% - ға) өсті.

2021-2022 жылдары «Атамекен» ҰКП Ұлттық рейтингінде ТОП-10 және ТОП-3-ке енген университеттің білім беру бағдарламаларының саны артты. 2022 жылы ТОП-10-ға 24 білім беру бағдарламасы, ал ТОП – 3-ке 13-і кірді. Ағымдағы жылы рейтингке қатысу үшін 42 білім беру бағдарламасы берілді.

М.Өтемісов атындағы БҚУ – Батыс Қазақстан облысындағы педагогика және бастауышта оқыту әдістемесі бойынша кадрлар даярлайтын жалғыз жоғары оқу орны. Университетте кадрларды даярлау сапасы PIRLS-тің бастауыш сыныптар бойынша 534 баллмен жүргізген халықаралық зерттеулерінің нәтижелері бойынша Батыс Қазақстан облысы Қазақстан өңірлері арасында бірінші орынды иеленуіне ықпал етті.

М.Өтемісов атындағы БҚУ Webometrix әлем университеттері рейтингінің қорытындысы бойынша 2023 жылы Қазақстанның 130 жоғары оқу орны арасында 17-орынды иеленді (2022 жылы 129 жоғары оқу орны арасында 15-орынды иеленді).

Академиялық қызмет.

Университеттің академиялық қызметінде

көрсетілетін білім беру қызметтерінің ауқымы кеңеюде.

М.Өтемісов атындағы БҚУ-ға 2023-2024 оқу жылында оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ-дағы орташа баллы 79,4% (2022 ж. – 83,1%) құрады.

1 қыркүйектегі жағдай бойынша білім алушылар контингенті 6 289 адамды құрады (оның ішінде бакалавриат бойынша – 5 872, магистратура бойынша – 417) (2022 жылы – 6 359 білім алушы – студенттер мен магистранттарды оқуға қабылдаудан гөрі, оқудан шығару, басқа ЖОО-на ауысуына және оқуды бітіруіне байланысты контингенттің 1,1% - ға төмендеуі).

Грант бойынша білім алушылардың үлесі 37,3%–ды құрады (оның ішінде бакалавриат бойынша – 35,8%, магистратура бойынша – 58,5%). Ағымдағы жылдың 8 айында 1001 студент Coursera және Amazon курстарынан өтті.

2023 жылы 1080 түлек педагогтердің білімін бағалау бойынша тестілеуге қатысты, оның ішінде тапсырғандардың үлес салмағы 80%-ды (864 адам) құрады, бұл 2022 жылғы ҰБТ нәтижелерінен 20,5% - ға (59,6%) жоғары.

49 студент Minor (минор) бағдарламалары бойынша оқиды (бағдарламалардың атауы: SMM маманы; кибер-педагогика; флорист-декоратор).

Біліктілікті арттыру курстарының бағдарламалары арқылы 216 мектеп мұғалімдері оқудан өтті.

ЖҮЙЕЛІ ЖҰМЫС ЖҮРГІЗІЛУДЕ

Өткен 8 айда «күміс университет» бағдарламасы бойынша тыңдаушылар саны («цифрлық технологиялар негіздері» курсы) 27 адамды құрады.

Қолда бар деректер бойынша университет түлектерінің жұмысқа орналасу көрсеткіші 80% – ға тең (2022 ж. - 84%). Ағымдағы жылдың шілде айында 14 адам педагогикалық қайта даярлау курсы («мамандыққа бүйірлік кіру») шеңберінде оқуын аяқтады.

Ғылыми-зерттеу қызметі және кадрлық қамтамасыз ету.

Ғылыми ынтымақтастық бойынша жұмыс жүргізілуде; 3 қызметкер ҚР Ұлттық жоғары оқу орындарының докторантурасына түсті. 12 қызметкер оқуды аяқтады, оның ішінде 7-і (58%) сәтті қорғады.

2023 жылдың 8 айында университет ғалымдары Scopus және Web of Science базасына кіретін журналдарда 28 мақала жариялады. Бұл көрсеткіш 2022 жылы 22 мақаланы құрады. 1 қыркүйектегі жағдай бойынша ағымдағы жылғы басылымдардың 70% - ы 50-ден астам процентильді журналдарда жарияланған.

Жүйелі негізде университет қызметкерлері мен ПОҚ біліктілігін арттыру бойынша жұмыстар жүргізілуде. Өткен 8 айда 185 адам (2022 жылы – 218) біліктілігін арттырудан өтті, оның ішінде Назарбаев университетінің бағдарламалары бойынша: «Білім берудегі көшбасшылық» – 60; Academic Leadership Institute

– 3. Ұлттық жоғары білім беруді дамыту орталығының форсайт-мектебі бағдарламасы бойынша – 20 қызметкер мен оқытушы біліктілігін арттырды.

Халықаралық ынтымақтастық және Интернационалдандыру.

Халықаралық ынтымақтастық және интернационалдандыру аясында шақырылған шетелдік ғалымдар мен оқытушылар саны артты. 2023 жылы 17 адам, оның ішінде өз қаражаты есебінен Италия, Түркия және Ресейден 7 адам шақырылды.

Өткен жылдағыдай, ағымдағы жылы «500 ғалым» бағдарламасы бойынша ғылыми тағылымдамадан Рединг университетінде (Рединг қ., Ұлыбритания), Экономика университетінде (Быдгощ қ., Польша) және Лодзь университетінде (Лодзь қ., Польша) 3 қызметкер өтеді. 2023 жылдың 16 қазанына дейін тағы 6 өтінім беруге дайындалуда.

Университетте академиялық ұтқырлық қарқынды дамып келеді. 2022 жылмен салыстырғанда 2023 жылдың 8 айында академиялық ұтқырлық бағдарламасына қатысқан студенттер саны 118-ден 120 адамға дейін өсті.

Шетелдік студенттер саны 35-тен 41-ге дейін өсті (білім алушылардың жалпы контингентінің 0,7%-ы). Университетте шетелдік студенттер – Ресей, Өзбекстан, Тәжікстан, Грузия азаматтары болып табылады.

Тәрбие қызметі және әлеуметтік қолдау.

Студенттермен тәрбие жұмысының негізінде маманның тұлғалық қалыптасуы бойынша рухани-адамгершілік бағыттар, этика және эстетика бойынша нормативтік құжаттар, сыбайлас жемқорлыққа мүлдем төзбешілікке баулу бар.

Міндет – еңбек нарығында бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру. Бекітілген жоспарға сәйкес тақырыптық кураторлық сағаттар, сондай-ақ жеке дамудың түрлі бағыттары бойынша 528 іс-шаралар өткізілді.

ҚР Президенті атындағы стипендия иегерлерінің саны. 2022 жыл – 20 студент, 2023 жыл – 30 студент

Университет есебінен атаулы стипендиялар саны. 2022 жыл – 6 (Стипендиялар: М.Өтемісов, А.С.Пушкин, А.Д.Тайманов, В.В.Иванов, М.М.Тілеужанов, Г.А.Кушаев. 2023 жыл - 7 (Стипендиялар: М.Өтемісов, А.С.Пушкин, А.Д.Тайманов, В.В.Иванов, М.М.Тілеужанова, Г.А.Кушаев, Дәулеткерей Шығайұлы).

Инклюзивті білім беру процесін ғылыми-әдістемелік сүйемелдеу бойынша жұмысты ұйымдастыру үшін «Жан жылуы» инклюзивті білім беру орталығы» жұмыс істейді.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттермен жеке жұмысты жүзеге асыру, студенттерді психологиялық қолдау мақсатында университетте «тірек нүктесі» психологиялық – педагогикалық қызметінің жұмысы ұйымдастырылды. Психологиялық қызмет секторы құрылды.

Тәуелсіз Қазақстандағы тәуелділер

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде Жастар ісі жөніндегі комитеттің ұйымдастыруымен студент жастар арасында нашақорлық пен лудоманияға тәуелділік тақырыбы талқыланды.

Кездесуде қазіргі жастар арасындағы ең өзекті тақырыпқа арнап түсірілген бейнематериал көрсетіліп, бүгінгі күнгі статистика айтылды. Іс-шараға БҚО Прокурорының аға көмекшісі К.М.Самигуллин, БҚО Полиция департаментінің есірткі қылмысына қарсы іс-қимыл басқармасының аға жедел уәкілі Е.Т.Назаров, қоғам белсендісі, ерікті А.К.Мырзахметова, БҚО жастар арасындағы «ММА» спорт түрі бойынша жаттықтырушы А.А.Исентаев арнайы қатысты.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Түркістанда өткен Ұлттық құрылтай отырысында да, биылғы жылғы халыққа Жолдауында да жастар арасындағы есірткі мен бәс тігуге тәуелділік мәселесін қозғаған болатын.

Жастар ісі жөніндегі комитет директоры Жанбота Ешимова «Қазақстандық отбасылардың проблемаларының бірі – ойынға тәуелділік мәселесі қоғамды толғандырады және қатаң шешімдер қабылдауды талап етеді. Өкінішке орай, жастар арасында жақсы

таралған есірткінің, әсіресе синтетикалық заттардың заңсыз айналымы, ұлттық қауіпсіздікке үлкен қауіп төндіреді. Осы сын-қатерлерге қарсы тұру үшін Кешенді жоспар аясында бірлесе жұмыс жасауымыз қажет»-деді.

Біздің қоғамда «құмар ойындарға тәуелділік» тақырыбы, өкінішке қарай қашанда өзекті. Өйткені, оның салдары ауыр. Құмар ойынға тәуелді адам қарыз алуға құмартады, артынан бұл әрекеті отбасылық жанжалға, тіпті, қылмысқа дейін барады. Қарызын жаба алмай, өз-өзіне қол жұмсау оқиғалары да көп тіркелген. Бүгінгі күні Қазақстанда құмар ойындарға тәуелділікпен байланысты проблемаларды мойындайтын адамдардың саны шамамен 36 000-ды құрайды. Олар 36 млрд теңгеге бәс тіккен. Егер сіз немесе Сіздің жақындарыңыз осы мәселеге тап болса, сіз өңірлік психикалық денсаулық ұйымдарына немесе Республикалық психикалық денсаулық ғылыми-практикалық орталығының www.mentalcenter.kz сайтына жүгіне аласыз.

БҚУ студенттері мен оқытушыларының қаржылай сауаттылығын арттыру мақсатында «AMANAT» партиясы Halyk Bank-пен бірге «Қарызсыз қоғам» жобасы аясында курс оқытты. Мемлекет басшысы Қ.К.Тоқаев 2023 жылғы 1 қыркүйектегі жолдауында Үкіметке «AMANAT» партиясымен бірлесіп «Қарызсыз қоғам» жобасын жүзеге асыруды талап еткен болатын. Соның негізінде, біздің М.Өтемісов атындағы БҚУ-да 5 күндік тегін курс жүргізілді.

«Қарызсыз қоғам» - қаржылық сауаттылықты арттырады

Жалпы жоба мақсаты - қарапайым халыққа қаржылық сауаттылықты үйрету. Елімізде алты миллионнан астам адамның басында несие бар. Қаржылық сауаттылық деңгейін арттырмай, тұрғындардың әл-ауқатын жақсарту мүмкін емес. Жобаға қатысушылар курс соңында өз қаражатын тиімді басқаруды және шығынды оңтайландыруды үйренді. Олар қаржыға қатысты мәселелер қалай пайда болатынын, дәл қазіргі уақыттағы несиелік қарыздар санын азайтудың қандай жолдары барын, алаяқтық әрекеттерді қалай анықтау қажет екенін білді.

Спикерлердің сөзінше, «Қарызсыз қоғам» жобасы өте ауқымды және уақытылы қызмет, оларға жүктелген халықтың қаржылық қиындықтарын жеңілдететін әлеуметтік миссияның бір түрі. Халықтың қаржылық сауатсыздығына байланысты жиі кездесетін проблемалар қатарына алаяқтықтың өсуі жатады. Алаяқтар қаржы мәселелерінен хабары жоқ азаматтарды түрлі тәсілдермен алдауға тырысады. Борышкерлердің қатарында алаяқтарға пин-код, карта нөмірін және басқа деректерін беріп, сан соғып қалатындары да бар.

Курсты білікті маман Суюншалиева Динара Сагинғалиева өткізді.

Нұрбақыт МЕНДЕШҚЫЗЫ,
ИР-21 тобының студенті

Ардагерлер – ардақтыларымыз

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде ардагерлер ұйымының мүшелері кездесіп, жалпы жиналыс өткізді. Жиынға облыстық ардагерлер Кеңесі төрағасының орынбасары Ғаббас Әділгерей Уәлиұлы, қалалық ардагерлер кеңесі төрағасының орынбасары Исаева Ольга Алексеевна және университет ардагер-оқытушылары қатысты.

Бүгінгі күні қаламыздың алтын қорына ҰОС және тыл ардагерлерімен қатар қоғамда қозғаушы күш ретінде қызмет етіп жүрген зейнеткерлер де кіреді. Олардың саны 90 мыңнан астам адам. Ғұмырын ғылымға арнап, БҚУ қабырғасында әлі күнге дейін қажырлы еңбек етіп келе жатқан ұстаздардың орны бөлек. Қашан да жас ұрпақтың тәрбиесіне үлес қосып, ақыл-кеңестерімен бөлісіп келеді. Университет ректоры Н.Х.Серғалиев әрдайым көмек қолын созып, ізет-ілтипатын білдіріп жүреді. Өз сөзінде Ғаббас Уәлиұлы «Ардагерлер ұйымы» Республикалық қоғамдық бірлестігінің IX съезінің шешімдері туралы, қаламызда ашылған 8 ұзақ өмір сүру орталықтарының жұмысы жайлы баяндап берді. Ал, Ольга Алексеевна мемлекет тарапынан зейнеткерлерге жасалып жатқан

әлеуметтік көмектер туралы айтып, зейнетақы мәселесін қозғады.

Ардагерлер кеңесінің төрағасы Мерғали Серғазыұлы Хусаинов ұйым мүшелеріне алғысын білдіріп, жемісті жұмыстың нәтижесімен бөлісті.

Алдағы қариялар күнінің қарсаңында өткен жиында зейнеткерлердің қоғамдағы белсенділігі мен денсаулығы, бос уақытын ұтымды ұйымдастыру мәселелері талқыланды.

Қор директорларымен кездесу

Қыркүйек айының 8-жұлдызында М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде “Қазақстан халқына” қоғамдық қорының директоры Айсағалиева София Серікбайқызы грант иегерлерімен кездесті.

Кездесуге М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің, Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің және Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университетінің студенттері мен оқытушылары қатысты.

Алдымен университеттің тәрбие жұмысы және әлеуметтік мәселелер жөніндегі проректоры Сулейменов

Мерген Қуанышұлы сөз сөйлеп, қонақтарды таныстырды. Кейін сөз кезегін қоғамдық қор директорларына ұсынды.

С.С.Айсағалиева студенттермен таңдаған мамандықтары, келешектегі жоспарлары туралы сұхбаттасып, еркін форматта пікір алмасты. Сондай-ақ, республика бойынша іске асырылған жобаларымен бөлісті. Батыс Қазақстан облысының аймақтарында ашылған спорттық ұйым орталықтарын, мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған спорттық кешендер жөнінде бейнеслайд арқылы мағлұмат берді.

Шара соңында Батыс Қазақстан облысының қоғамдық даму басқармасының басшысы Шөкеева Гүлжанар Болатқызы “Қазақстан халқына” қоғамдық қорына алғысын айтып, алдағы уақытта жұмыстарына сәттілік тіледі.

Студенттер де берілген мүмкіндік үшін қоғамдық қорға және университет басшылығына ыстық лебіздерін білдірді.

Виктория БАКАУШИНА,
Фил-31 тобының студенті

«ЖАҢА ТАЛАП» жастарды жұмысқа шақырады

22 қыркүйек күні М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде «Мансап» орталығының ұйымдастыруымен ҚР мемлекеттік қызмет істері агенттігінің БҚО бойынша департаменті мемлекеттік қызмет басқармасының басшысы Масимова Венера Нурахметқызымен кездесу өтті. Оған университетіміздегі Филология, Экология, Педагогика және психология, Әлеуметтік педагогика және өзін-өзі тану, Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі, Есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз ету, Ақпараттық жүйелер, Құқықтану, Мемлекеттік және жергілікті басқару, Туризм, Маркетинг және бизнес, Экономика және менеджмент, Қаржы білім беру бағдарламасы бойынша білім алып жатқан 4-курс студенттері қатысты.

Кездесуде мемлекеттік қызметтің негізгі бағыттары, оның ерекшеліктері, мемлекеттік қызметке түсу және өткеру, мемлекеттік қызмет заңнамасына енгізілген жаңашылдықтар және «Жаңа талап» мемлекеттік қызмет мектебі негізінде таланттар пулын қалыптастырудың негізгі бағыттары, іріктеу кезеңдері мен оқу жоспары

таныстырылды.

Жалпы мемлекеттік қызмет мектебінің мақсаты – белсенді және талантты жастарды мемлекеттік қызметке тарту.

Кездесу соңында студенттер шара барысында туындаған сұрақтарын қойып, қызығушылықтарын білдірді.

Махамбет Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің білім алушы жас толқындарына жаңа леп қосылды. Кеше ғана мектеп табалдырығынан аттап, жоғары оқу орнына түссем деген ізгі ой қалықтаған буын, бүгінде студент атанды. Бұл әсерге толы сәт университеттің 1-курс студенттеріне арналған «Студенттік қатарға қабылдау» салтанатында көрініс тапты. Асқақ арман жетелеген жас ұландар, өмір жолындағы қызықты, бақытты кез студенттік шақтың басталғанын енді сезінгендей болды.

Мерекелік кешке облыс әкімінің орынбасары Бахытжан Хаберұлы, қала әкімі Миржан Мұнайдарұлы, облыстық қоғамдық даму басқармасының басшысы Гүлжанар Болатқызы, облыстық ресурстық орталықтың басшысы Аңсар Ихсанұлы, қалалық ресурстық орталықтың басшысы, университет түлегі, жастардың жанашыры әрі демеушісі Дулат Нұрбергенұлы, облыстық «Жастар рухы»

облыстық, қалалық үздік фотограф Ермахан демеушілік етті.

Білімгерлерге арналған салтанатты шара шымылдығы ҚР Өнұранымен бастау алды. Одан әрі ҚР Президенті атындағы атаулы шәкіртақы иегерлері, 2023-2024 оқу жылының түлектері 1-курс студенттеріне білім шырағын табыстады. Басқарма Төрағасы – Ректор Нұрлан

Осындай атаумен М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде қазақтың алғашқы ілеспе аудармашыларының бірі Камал Әлпейісовамен кездесу өтті. Оған университет оқытушылары, студенттер мен педагогикалық колледж студенттері қатысты.

ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚ - тәрбиенің қайнар көзі

Камал Әлпейісова елімізде ілеспе аударма жасауды меңгерген алғашқы аудармашылардың бірі, республикалық «Үздік аудармашы» конкурсының жеңімпазы. Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі. Ол еңбек жолын 1979 жылы «Лениншіл жас» («Жас алаш») газетінде корректорлық қызметтен бастаған. Одан соң 1981 жылы «Қазақстан әйелдері» журналында әдеби қызметкер, 1990 жылы ҚР Жоғарғы Кеңесінің Әйелдер ісі, ана мен баланы қорғау комитетінде қызметтерін жалғастырған. Ал 1994 жылы ҚР Жоғарғы Кеңесі Аппаратының редакциялық баспа бөлімінде консультант, ілеспе аударма секторының меңгерушісі болып қызмет атқарған.

Камал Әбілқасымқызының республикалық газет-журналдарда әңгіме, өлең, аудармалары жарияланып тұрады. Сонымен қатар, «Қыз өссе, ұл есейсе», «Н.Қайыпова», «Жапырақтары жанымның», «Мағыналас мақал-мәтелдердің, қанатты сөздердің қазақша-орысша сөздігі» атты кітаптардың авторы. Аударма жұмыстарына да белсене ат салысып, «Мәдени мұра» бағдарламасы бойынша шығарылған «Әлемдік саясаттану антологиясында» грек ойшылдары Демокриттің, Аристотельдің, Платонның, Сократтың, батыс ойшылдары Бенедикт Спинозаның, Джон Локктың, Паскаль Блездің жекелеген еңбектерін аударған.

Кеш модераторы «Рухани жаңғыру» институтының директоры Абат Сатыбайұлы кіріспе сөз сөйлеп, қатысушыларға К.Әбілқасымқызын таныстырып өтті. Одан әрі кеш қонағы тақырып төңірегінде ой қозғап, өз өмірінен сыр шертті. Студент жастар Камал Әлпейісоваға аударма саласының қызығы мен шыжығы, ұлт тәрбиесі, өлеңдері мен шығармалары хақында сұрақтарын қойып, тұщымды жауап алды.

Кездесу соңында университетіміздегі жастармен жұмыс және әлеуметтік мәселелер жөніндегі проректор Мерген Сүлейменов сөз алып, Камал Әбілқасымқызына зор алғысын білдірді. Студенттер де өз тарапынан кеш қонағына кәде-сыйларын ұсынып, жылы лебіздерін арнады. Әсерлі сыр-сұхбатқа толы кеш естелік суретке түсумен қорытындыланды.

Жас толқындарға жаңа леп қосылды

жастар қанатының төрағасы, университетіміздің түлегі, жастардың демеушісі Архат Жұбайұлы және төраға орынбасары Ерлік Мерекеұлы қатысты.

Шараға жастардың қолдаушысы, ККК өнер орталығының негізін қалаушы, директоры, университет түлегі Қарлығаш Қадырбекқызы, университет түлегі

Серғалиев жастарды айтулы күнімен құттықтап, ақ жол тіледі.

Қабылдау кешінде Нүркен Амангелді, Садық Тұңғық сынды белсенді студенттер мен «Asl.wav&Kesh», «Дала арландары» тобы жастарды әуенмен әрлеп, бимен көркемдеді. Кеш қонақтары, Орал қаласының жарық

жұлдыздары DDRECORDS лэйблiнiң әншiлерi Алина Герц, Жеңiс Ғарифолла әннен шашу шашты. Мерекелiк шара оташумен өз мәресiне жеттi.

Беттi дайындаған:
Азиза СУЙНШКАЛИЕВА

“Қала күні - 2023” аясында Ғ.Құрманғалиев атындағы филармония алдында “Сүйікті қалам - Орал” атты өңір суретшілерінің симпозиумы өткізілді.

Қылқалам әлемі

Симпозиумда қаламыздағы Қазақстан Суретшілер Одағының мүшелері және жас суретшілердің туындылары қойылды. Дәл осы бір жиын барысында ҚР Суретшілер Одағының мүшесі, мәдениет және өнер факультетінің оқытушысы Мэлс Тасқалиұлы Отаров бой көрсетті. Қылқалам құдіреті арқылы өткені өнегеге толы Орал шаһарының көрікті жерлері қала тұрғындары

мен қонақтарының назарына ұсынылып, көрермен қошеметіне ие болды.

Қала күніне орай тарту етілген сурет шеберінің туындыларына топ студенттері назар салып, өз оқытушыларына қолдау көрсетіп, жанынан табылды. Табандылық пен қайсарлықты талап ететін маман иелеріне шалқар шабыт тілейміз.

Бүгінгі студент – ертеңгі маман

Қыркүйек айының 21-жұлдызында физика-математика факультетінің белсенділері ұйымдастырған «New generation» атты 1-курс студенттерін қабылдау кеші өткізілді. Кешке барлық 1-курс студенттері, студенттік өзін-өзі басқару ұйымы, жастар ісі жөніндегі комитет жетекшісінің м.а. Қоблан Мирас Қобланұлы және жастар ісі жөніндегі комитет қызметкері Арыстан Өмірбек Серғалиұлы қатысқан болатын. Студенттерге ізгі лебізін білдіріп, алдыңғы аптада өткізілген эстафетаның қорытынды диплом, сыйлықтарын жастар ісі жөніндегі комитет қызметкері Арыстан Өмірбек Серғалиұлы табыстады.

Шара барысында әртүрлі қызық нөмірлер болды. Атап айтар болсақ, «Ойладың ба?» әні, заманауи би, «I love you» әні, «Сеньорита» биі. Тек бір сарынды билер мен әндер ғана емес «Raim мен Ерке Есмахан» жұбына пародия, бірнеше ойындар және ең қызығы ашық микрофон айдары болды. Бұл айдарда 1-курс

студенттері өзін-өзі басқару ұйымы мүшелеріне және атаулы шәкіртақы иегерлеріне өзін мазалаған сұрақтарды еркін қойып, жауап алды.

Шара өте әсерлі, қызықты, бір сөзбен айтқанда ғажап өтті.

Нұрбақыт МЕНДЕШҚЫЗЫ,
ИР-21 тобының студенті

Білім беру үдерісіндегі ЖАОК: студенттер үшін артықшылықтар

2000 жылдардан бастап интернет кеңістігінде оқыту үдерісі басталды. Жоғары оқу орындары электронды оқыту форматын – онлайн курстарды қолдана бастады. Бұл білім берудің жаңа әдістемесіне жаппай ашық онлайн курстарға (ЖАОК) көшуге мүмкіндік берді. ЖАОК – қысқа мерзімді курстар, тренингтер, мастер-класстар мен семинарлар арқылы жүзеге асырылатын ресми білім берудің баламасы. Оқу аяқталғаннан кейін сертификат табысталады. Бұл білім берудің негізгі принциптері: қажеттіліктерді ескере отырып оқыту, практикамен байланыс, икемді бағдарламалар, кесте және өткізу орнын таңдау, еріктілік.

ЖАОК формасы бойынша – бұл электронды курстар, оның ішінде бейне дәрістер, оқу материалдары (мәтіндік дәрістер, практикалық тапсырмалар), білімді тексеру (тесттер мен қорытынды емтихандар). Курстардың авторлары жоғары оқу орындарының оқытушылары.

ЖАОК негізгі артықшылықтары:

* Интерактивтілік. Курстың жүргізушісімен, сондай-ақ қалған тыңдаушылармен көптеген байланыс арналарының болуы.

* Жылдам кері байланыс және бағалау. Студенттер өз бағаларын жұмысты тапсырғаннан кейін бірден алады.

* Үздік оқытушылар. Онлайн курстың әрбір студенті белгілі әлемдік университеттердің жоғары білікті оқытушысынан оқиды.

* Жаңа мамандықтар. Онлайн курстар нарықтағы өзгерістерге бірден жауап береді және жаңа оқу бағдарламаларын ұсынады.

* Тегін оқу кестесі. Студент өзіне ыңғайлы оқу кестесін жасай алады.

* Құрылымдық материал және аралас оқыту жүйесі. Қысқа және ыңғайлы ақпарат беру. Қысқа бейнелерді студенттер жақсы қабылдайды. Тақырыптар білімнің қысқа және терең мағыналы бөліктеріне бөлінеді. Сондай-ақ, әртүрлі дереккөздерге сілтемелер кіреді: мәтіндік құжаттар, аудио файлдар, форумдардағы және әлеуметтік желілердегі талқылаулар.

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің стратегиялық даму бағыттарының тізбесінде заманауи цифрлық өнімдерді, соның ішінде жаппай ашық онлайн – курстарды құру енгізілген. Осы бағытта университеттің жеке онлайн платформасы open.wku.edu.kz. ашылды. Сондай-ақ, 2023 жылдың қаңтар айынан бастап ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігі оқу процесінде Coursera халықаралық платформасының онлайн курстарын пайдалану бойынша жобаны іске қосты, оған университет студенттері белсенді қатысты. Оқуды аяқтаған 1000 адам сертификат алды. Платформада қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде 100 онлайн курс ұсынылды.

Оқу процесінде ЖАОК қолданудың екі моделі қолданылады:

1 моделі. Аралас оқыту «+ ЖАОК»: аудиториялық сабақтарды (негізінен дәрістерді) ішінара ауыстыру, сондай-ақ «төңкерілген сынып» технологиясын қолданумен немесе қолданбай ЖАОК жекелеген тақырыптарын ішінара қайта есептеу.

2 моделі. «ЖАОК+» аралас оқыту: дәрістерді, практикалық және семинарлық сабақтарды ішінара сақтай отырып, ЖАОК пайдалану, сондай-ақ пән бойынша ағымдағы аттестаттау және қорытынды бақылау үшін ЖАОК-та оқу нәтижелерін пайдалану.

Күзгі семестрде онлайн курстардың үшінші ағыны ашылды. ЖОО-ның 500 студенті Coursera платформасында оқуға лицензия алды.

Зауре МУКАШЕВА,

М.Өтемісов атындағы БҚУ Қашықтықтан және

Ар-намыс кодексімен таныстық

Қыркүйек айының 12-жұлдызында физика-математика факультетінің 1-курс студенттері университеттің «Ар-намыс» кодексімен танысты.

Кодекс - оқу ордамыздың тәртіп ережелері мен этикасына сай студенттерден талап етілетін қағидалар жиыны. Бұл кодекс 90 жылдық тарихы бар университетіміздің Ата Заңы десек те болады. Талай үлгілі ұстаздар осы кодексмен үлгі-өнеге алған. Ал олар бүгінде өздерінің өмірлік жетістіктеріне жетуде. Сондықтан бұл кодекс университет қабырғасына алғаш қадам басқан болашақ мамандардың сапалы білім алуда негізгі жарғысына айналмақ деген сенімдеміз.

Нұртай СЕГІЗБАЙ,
ИР-21 тобының студенті

Иманғалиев Асхат Сәлімұлы - 1953 жылы Гурьев облысы Гурьев қаласында дүниеге келген. 1975 жылы Гурьев педагогикалық институтын тарих мамандығы бойынша бітірген.

1975-1976 жж. Гурьев теміржол техникумының тарих пәнінің оқытушысы. 1977-1979 жж. Гурьев теміржол транспорт техникумында комсомол ұйымының хатшысы.

Ғылыми-педагогикалық өтілін жоғары оқу орнында 1979-1982 жж. Гурьев педагогикалық институтының педагогика және психология кафедрасының оқытушысы қызметінен бастайды. 1982 жылы аталған кафедраның аға оқытушысы. 1985 жылы Ы. Алтынсарин атындағы ҒЗИ-дың аспирантурасын аяқтап, педагогика ғылымдарының кандидаты ғылыми дәрежесін алады.

1987-1989 жж. Гурьев педагогикалық институтында мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, тарих-филология факультеттерінің деканы. 1991 жылы доцент ғылыми атағын алады.

1996-2009 жж. Х.Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университетінің жалпы және халықтық педагогика кафедрасының профессоры. 1989 бен 2000 жылдар аралығында ғылыми жұмыс жөніндегі проректоры. 1999 жылы педагогика ғылымдарының докторы ғылыми дәрежесін алады.

2000-2008 жж. А.С.Иманғалиев Х.Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университетінің ректоры.

2008-2009 жж. Х.Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университеті ректорының кеңесшісі. 2009 жылы «Каспий жағалауы академиясы» қоғамдық бірлестігінің төрағасы болып сайланады.

А.С.Иманғалиев 2000 жылы Әлеуметтік ғылымдар

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде 7 жыл уақыт ректор қызметін атқарған, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Асхат Сәлімұлы Иманғалиев мерейтой аясында Ақжайық өңіріне келді. БҚУ ұжымы салтанатты құттықтау шарасын ұйымдастырып, мәртебелі мейманды ерекше сый-құрметпен қарсы алды. Университет ректоры, профессор Нұрлан Серғалиев жүрек жарды лебізін жеткізіп, абыз ақсақалға шапан жауып, сыйын ұсынды. Бірнеше жылдар бойы бірлесе жұмыс жасап, кәсіби қолдау көрген әріптес профессор-оқытушылар құрамы кезек-кезек ақ тілектерін жолдады. Күмбірлеген қара домбырадан қазақы ән төгіліп, ғалым-ұстаздың сүйікті шығармасы шырқалды.

Ғалым-ұстаз мерейтойы

академиясының академигі, 2006 ж. Қазақ білім академиясының академигі.

100-ден аса ғылыми еңбектердің, соның ішінде бірнеше монография, оқулықтардың авторы.

2011-2018 жж. М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің ректоры.

1999-2004 жылдары Атырау қалалық мәслихатының депутаты болып сайланады. 2004 жылдан 2011 жылға дейін Атырау облыстық мәслихатының депутаты және 2005 жылдан «Нұр Отан» партиясы Атырау

облыстық Саяси Кеңесінің мүшесі. 2005 жылы Қазақстан Республикасы Президенті сайлауында «Отан» партиясы Атырау облыстық штабының, 2007 жылы Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісі сайлауында «Нұр Отан» партиясының Атырау облыстық штабының төрағасы қызметін атқарады.

Қара шаңырақ Махамбет университетінің дамуына сүбелі үлес қосып, Қазақстанның жоғарғы мектебінде елеулі еңбек сіңірген мерейтой иесінің деніне саулық, отбасына амандық тілейміз!

Мәдениет майталманына құрмет

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде өнер жолына талапты шәкірт тәрбиелей білген ұлағатты ұстаздар қызмет етеді. Солардың ішіндегі бірегейі – Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген әртісі, Құрмет орденінің иегері, доцент Қанатқали Кәмөкұлы Қожақов. Білім ордасындағы мәдениет майталманын Басқарма төрағасы-ректор Нұрлан Серғалиев қабылдап, жүрек жарды тілегін жолдап, құрмет көрсетті.

Қанатқали Кәмөкұлы 1953 жылы 5 қыркүйекте БҚО, Камен ауданының Беленкий ауылында дүниеге келген. 1970 жылы қазіргі Құрманғазы атындағы саз колледжінің ән-вокал бөліміне қабылданып, 1971-1973 жылы әскери борышын өтеп келген соң оқуды жалғастырып, музыка училищесін 1976 жылы ойдағыдай бітіріп шығады. 1975 жылдан бастап студент бола жүріп Орал облыстық филармониясының музыкалық лекториясына, ал 1976 жылы жолдама бойынша әнші-вокалист болып жұмысқа қабылданады. Кәсіби сахнада 40 жылдан астам уақыт қызмет етіп, күш-қуаты мен кәсіби шеберлігін, қажыр-қайратын халқының ән өнерін әрі қарай жас ұрпаққа насихаттауға жұмсап, өнерге адал

болып, ұрпаққа мол өнеге қалдырып келеді.

Көптеген өнер байқауларына қатысып, Қазақстанда ғана емес, шет елдерде де өнер көрсеткен ол 1990 жылы «Қазақстанның еңбек сіңірген әртісі» атанады. Сондай-ақ, 2000 жылы ҚР Президентінің жарлығымен облыс мәдениетінің алға басуына зор үлес қосқаны үшін «Ерен еңбегі үшін» медалімен марапатталған. Ал 2005 жылы «Қазақстан Конституциясына 10 жыл» мерекелік медалімен, 2013 жылғы 9 желтоқсандағы ҚР Президентінің жарлығы бойынша «Құрмет» орденімен марапатталады.

Қанатқали Қожақов - кең тынысты әнші, ол халық аспаптары, симфониялық, үрмелі аспаптар, эстрадалық

оркестр-ансамбльдердің сүйемелдеуімен қазақтың халық әндерін, қазақ және орыс композиторларының туындыларын кемеліне келтіре орындайды.

Білім ордасындағы елеулі еңбегі мен шәкірт тәрбиелеудегі қызметінде Қ.Кәмөкұлына Қазақстан Республикасы Білім және ғылым саласындағы бақылау комитетінің 2011 жылғы 25 қазандағы шешімімен «Өнертану» мамандығы бойынша доцент ғылыми атағы берілген.

Еңбегі еленіп, белестің биігіне қадам басқан ұстазымыздың жетістігі орасан зор. Ғасырға жуық тарихы бар қара шаңырағымызда, соның ішінде мәдениет және өнер факультетінің талапты әрі талантты студенттеріне білім беріп, ұжымның ақылшысы, тірегі, мақтанышы, бәйтерегі болып келеді. Көңілі кең ұстазымыздың деніне саулық, отбасына амандық, киелі сахнаның шыңында жарқырай беріңіз деп тілек білдіреміз!

Жаңа білім мен дағдылар

14-16 қыркүйек аралығында М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің қызметкерлері ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігінің бастамасымен Назарбаев университетінің Graduate School of Education өткізіп жатқан ACADEMIC LEADERSHIP INSTITUTE / Executive University Leadership Program курсы шеңберінде 5-ші «Зерттеу» модулі бағдарламасы бойынша оқудан өтті.

Ашылу салтанатында ҚР Ғылым және жоғары білім вице-министрі Дархан Ахмед-Заки мен Назарбаев университетінің провосты Ilesanmi Adesida құттықтау сөз сөйледі. Сондай-ақ, вице-министр Дархан Жұмақанұлы «Зерттеу саясаты» атты баяндамасында ғылым саласында ағымдағы жағдай (еліміздің ғылыми әлеуеті, инфрақұрылым, салалық ғылымды дамыту, қаржыландыру, проблемалық мәселелер), іске асырылған шаралар («Ғылым туралы» Заңға енгізілген өзгерістерді іске асыру, Ғылым және технологиялар жөніндегі ұлттық кеңес, нәтижелерді коммерцияландыру және т.б.), алда тұрған міндеттер (салық жеңілдіктері, жер қойнауын пайдаланушылардың 1% міндеттемелері, технологиялық бастамаларды ілгерілету, мегагранттар, әкімшілендірудің жаңа

моделін енгізу және т.б.) туралы атап өтті.

3 күн ішінде спикерлер зерттеу стратегиясы, зерттеу саясаты және гранттарды басқару, университет ғылымы, зерттеу этикасы және комплаенс, зерттеулерді интернационалдандыру, зерттеу ынтымақтастығы, халықаралық басылымдар, жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру және докторанттарды қолдау, зияткерлік меншік және коммерцияландыру, стартаптар, сапа мәдениетін дамыту және жоғары оқу орындарында тәжірибеге бағдарланған зерттеуге көшу сияқты маңызды және өзекті мәселелер бойынша мазмұнды кейстер ұсынды.

Спикерлердің баяндамалары мен сұрақ-жауап сессияларынан бөлек, Назарбаев университетінің ғылыми-зерттеу зертханалары бойынша тур ұйымдастырылды, ғылымды

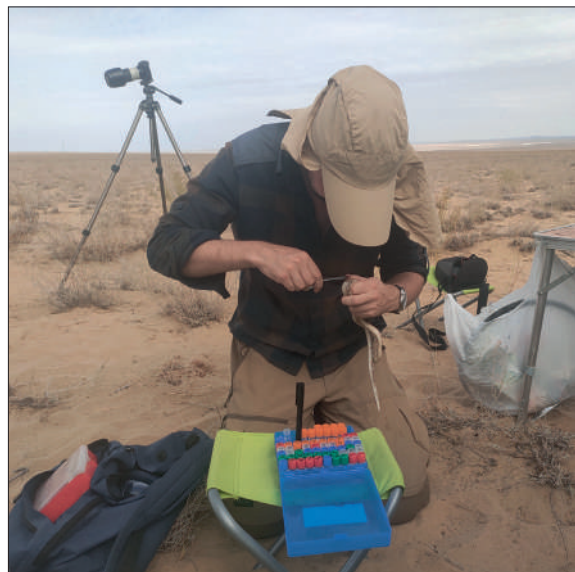

интернационалдандыру, зерттеу қызметін дамытуды стратегиялық жоспарлау, стартап-жобаларды құру және іске асыру мәселелеріне қатысты командалық талқылау мен ұсыныстар әзірлеу негізінде

тапсырмаларды орындау бойынша топтық сессиялар өткізілді.

Эдуард ИМАШЕВ,
Жаңартпашылық технологиялар және
цифрландыру департаментінің директоры

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ГЕРПЕТОЛОГИЯЛЫҚ ЭКСПЕДИЦИЯ

11-19 қыркүйек аралығында АР19675960 «Батыс Қазақстанның жыландарының таралуы, генетикалық әртүрлілігі және қорғалуы» жобасы бойынша Батыс Қазақстан бойынша халықаралық герпетологиялық экспедиция өткізілді.

Экспедиция нысандары: Индер көлі, Манашы өзені, Құрық кентінің жанындағы Каспий теңізінің жағалауы, Қошақ шығанағының жанындағы Унгоза тауы, Үштаған кентінің жанындағы Желтілеу тауының жанындағы Сауысқан құмдары, Бейнеу кентінің маңы, Атырау қаласының жанындағы Соколов өзені. Далалық зерттеу барысында жыландардың 7 түрі кездесті. Бұл құм айдаһаршасы, өрнекті қарашұбар жылан, Паллас қарашұбар жыланы, су жыланы, оқжылан, кедімгі бозша жылан, шығыс айдаһаршасы. Қосымша герпетофаунаның тағы 12 түрі туралы ақпарат жиналды: жасыл құрбақа, көлбақа, орташа кесірт, жүргіш кесірт, бат-бат кесіртке, тақыр жұмырбас кесіртке, дала ешкемері, жылтырауық жармысқы, каспий шисаусақ жармысқысы, сұр жармысқысы, тарақсаусақ жармысқысы, ортаазия тасбақасы. Олардан ДНҚ өзгергіштігін талдау үшін ұлпа үлгілері алынды. Барлық жануарлар аулау орнында босатылды. Жоба бойынша зерттеулер жалғасуда.

Саясат Нұрбек министрлік өкілдеріне жергілікті мамандармен және шетелдік сарапшылармен ынтымақтастықта осы бағыттарды дамыту бойынша бірқатар міндеттерді шешуді тапсырды.

Палеонтологиялық зерттеулерді Махамбет университетінің ғалымдары белсенді жүргізуде. М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің экспедициясы ҚР ҒЖБМ АР19177208 «Батыс Қазақстандағы қазба теңіз бауырымен жорғалаушылардың биоалуантүрлілігін зерттеу» гранттық жобасын іске асыру шеңберінде 2023 жылдың 28 тамыз - 6 қыркүйек аралығында Маңғыстау облысы Тұщыбек кентінің маңында палеонтологиялық қазба жұмыстары жүргізілді.

Қазба жұмыстары кезінде гастроподтардан, қосжарнақтылардан, аммониттерден, белемниттерден, акулалардың тістерінен қазба теңіз бауырымен жорғалаушының қаңқа фрагменттері мен ілеспе палеофаунаның үлгілері табылды.

Алда алынған материалдарды камералдық өңдеу және дайындық жұмыстарын жүргізу күтіп тұр, алайда қазіргі уақытта зерттелген нысандар 100-113 миллион жылдық альба деңгейіне жатады деп сенімді түрде айтуға болады.

Объектілердің фото және бейнетүсірілімі жүргізілді, бауырымен жорғалаушылар фаунасы бойынша далалық деректер алынды. Зерттеулер жалғасын алады. Жиналған палеофауна үлгілері университеттің палеонтологиялық

ПАЛЕОНТОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕР ЖҮРГІЗІЛДІ

Жақында ҚР Ғылым және жоғары білім министрі Саясат Нұрбектің Алматы қаласының тұрғындарымен кездесуі кезінде ғалымдар ғылымның жекелеген салаларына, зерттеу жобаларына, оның ішінде ел үшін үлкен стратегиялық маңызы бар палеонтологияны, геологияны және археологияны жандандыруға ерекше назар аударуды ұсынды.

коллекциясында сақталады. Қазба жұмыстарына әуесқой палеонтологтар Владимир Александрович Ярцев, Джунельбекова Мария Каримовна, Ақтау қаласының «мамандандырылған ІТ лицейі» КММ 10-сынып оқушысы ата-анасымен бірге қатысты. Мария бала кезінен палеонтологиямен айналысады. «Маңғыстаудың палеонтологиялық эволюциясы» жобасының тақырыбында 2022 жылы ғылыми жобалар байқауына қатысты. Қалалық, облыстық және республикалық байқаулардың жеңімпазы. Халықаралық байқауда 2-орын алды. Жоба барысында лицей оқушыларын палеонтологиямен таныстыру үшін оқу құралын шығарды. Жобаның мақсаты лицейде палеонтологиялық мұражай құру болды. Бұл Қазақстандағы алғашқы және жалғыз мектеп мұражайы 2022 жылдың 22 желтоқсанында ашылды.

Осылайша, осы зерттеулерде біз мектеп-ЖОО интеграциясының және Қазақстандағы палеонтологиялық ғылымды дамытудың үлгісін көреміз.

Қажымұрат МАҚСӨТҰЛЫ,
Ғылыми жұмыс және халықаралық
байланыстар жөніндегі проректор

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті жаратылыстану-география факультетінің «6B01526-Биология-География» білім беру бағдарламасы бойынша оқитын БГ-41 топ студенттеріне «Орал-Бурабай-Орал» маршруты бойынша классикалық түрде алыс кешенді сараман ұйымдастырылды. Биылғы жылы іске асырылған алыс кешенді сараманның ерекшелігі классикалық нұсқада, яғни Орал қаласынан автобус көлігімен 5 мыңға жуық шақырым жол жүрдік. «Орал қаласы – Ақтөбе қаласы – Қостанай қаласы – Көкшетау қаласы – Бурабай» және кері бағытта күннің ыстығына қарамастан алға қойған мақсатымызға жеттік.

теориялық дайындығын және дағдыларын әртүрлі табиғи және әлеуметтік-экономикалық жағдайларда, нақты аумақтардың нақты объектілерінде практикалық сынауға мүмкіндік береді. Бұл тәжірибе зерттелетін аймақтың табиғи компоненттерінің осы аумақтағы әлеуметтік-экономикалық, физикалық құбылыстарымен байланысын көрсетуге және анықтауға арналған.

Кешенді далалық сараманды жүргізу кезінде әртүрлі географиялық пәндердің пәнаралық байланыстарын нақты түсінуге қол жеткізіледі: зерттелетін объектілердің (аймақтардың, қалалардың, кәсіпорындардың және т.б.) мысалында студенттер табиғи, әлеуметтік-экономикалық, тарихи, экологиялық, мәдени және басқа да заңдылықтардың әсерін, сонымен бірге зерттелетін объектіге тән ерекшеліктерді анықтай алады.

Алыс кешенді далалық сараманның білім, таным дағдылары ғана емес, сонымен бірге тәрбиелік мәні бар. Студенттердің маңызды жеке қасиеттері қалыптасады: ұжымда жұмыс істеу, жауапкершілік, кәсіби біліктілік және т.б.

Кешенді далалық географиялық сараманның басты мақсаты – жоғарғы оқу орнында географиялық пәндер циклі бойынша алған білімдерін тереңдету және бекіту, далалық кешенді географиялық зерттеулер дағдыларын дамыту, болашақ мұғалімдердің кәсіби даярлығын жетілдіру.

Сараман алды орнықтыру конференциясынан басталды, оның барысында студенттер қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқаулық алды және бригадаларға бөлінді. Әр бригада сараман тақырыбы мен кестесімен танысты, бригадалық және жеке тапсырмалар алды, есеп беру формаларымен және практика бойынша далалық күнделікпен танысып өткен болатын. Бұл кезеңде алынған бригадалық немесе жеке тапсырмаға сәйкес географиялық, картографиялық, әдеби және басқа да дереккөздерді зерттеу басталды. Аймақтың картографиялық негізін таңдау, байланыстыру және безендіру жүзеге асырылды.

Студенттер сапардың 1-ші күні Ақтөбе облысы, Шіліксай ауылы маңында тоқтады.

Ақтөбе облысынан Қостанай облысына жету 1 күнді құрады. Қостанай облысында маршрутымызды қарағайлы орман орналасқан «Қостанай педагогикалық институты агробиостанциясына» тұрақтадық. Келесі күні, бригадалар «Сосновый Бор» шипажайымен таныстырылым жүргізді. Аумақтың географиялық жағдайымен және флорасы мен фаунасына зерттеу жүргізілді. Студенттер орманды дала зонасының өсімдіктерінен гербарий жинақтады.

«Орал-Бурабай-Орал» маршруты қызықтары

Алыс кешенді географиялық далалық сараман студенттерді оқыту процесінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Оны жүргізу кезінде студенттердің геологиялық - геоморфологиялық, физикалық - географиялық және экономикалық - географиялық пәндер бойынша теориялық пәндер процесінде алған білімдерін пайдалану және бекіту көзделеді. Алдыңғы далалық тәжірибелерден алған құзыреттіліктер мен дағдылардың дамуы жүзеге асырылады, географиялық көкжиектің кеңеюі, жан-жақты географиялық ойлаудың маңыздылығы мен практикалық тиімділігі толығымен сезіледі.

Бұл сараман барысында студенттердің

Алыс кешенді сараман аясында Қостанай қаласында орналасқан ауданы 86 мың шаршы метрді құрайтын «Allur» немесе «СарыарқаАвтоПром» кәсіпорнына экскурсия жүргізілді. «СарыарқаАвтоПром» - Қазақстандағы жеңіл автомобильдерді құрастыру бойынша екі ірі кәсіпорынның бірі болып табылады. Allur автомобиль зауыты қазақстандық автомобиль өнеркәсібінің флааманы болып саналады. Бұл көліктің барлық түрі шығарылатын еліміздегі жалғыз кәсіпорын.

Студенттер кәсіпорын аумағына кірмес бұрын барлық қауіпсіздік шаралары мен түсіндірмелер жүргізілді. Онда орналасқан жеңіл автокөліктерді жасау сатылары мен ерекшеліктері туралы айтылды. Студенттер өз көздерімен машина құрастыру технологиясын бақылай алды. Өздеріне қызықты сұрақтарды қойып, жауап алды. Зауытты таныстырумен бірге, оның тарихы, жетістіктері мен бетке ұстар тұстары айтылды. «СарыарқаАвтоПром»-нан JAC, Chevrolet, Kia, Lada, Jetour маркалы жеңіл көліктері шығарылады. Жылдық көлемі 120 мың автокөлік. Осы зауыттан шығарылған автокөліктер Қазақстанның түрлі қалалары мен жақын шетелге экспортталады.

Экскурсия соңында «СарыарқаАвтоПром» кәсіпорнының атынан студенттерге сувенирлік сыйлықтар берілді. Естелік фотосуреттерге түсті. «Allur» жеңіл автокөлік құрастыратын зауытына алғысымызды білдіреміз!

Сапардың келесі бағыты Ақмола облысының солтүстігінде орналасқан Бурабай елді-мекені. Мұнда студенттер Жұмбақтас, Оқжетпес, Бурабаймен танысып, географиялық және биогеографиялық зерттеулер жүргізді. Студенттер жергілікті жердің климаты мен атмосферасына қанық болды. Барлық зерттеу жұмыстары жүргізіліп, материалдар жинақталғаннан кейін кері бағытта, «Бурабай-Орал» маршрутында студенттер алыс кешенді сараманды аяқтады.

Қорытындылай келе, студенттер алынған тапсырмаларға сәйкес жұмыстарды өз бетінше немесе оқытушылардың басшылығымен орындады.

Далалық зерттеулер барысында төмендегідей жұмыстар жүргізілді:

- Геологиялық-геоморфологиялық құрылымдары және аумақ рельефінің даму факторлары зерттелді.

- Аймақшілік ландшафтық ерекшеліктердің қалыптасуына микроклиматтық жағдайлардың әсері. Гидрологиялық желіні, оның экологиялық жағдайын зерттеу және оны шаруашылықта пайдалану ерекшелігі анықталды.

- Аймақтың биогеографиясы зерттелді, өсімдіктердің топырақ және геоморфологиялық жағдайлармен байланысы анықталды. Антропогендік факторлардың әсерінен өсімдіктер мен жануарлар әлемінің өзгеруі зерттелді.

- Аймақтың табиғи-ресурстық, демографиялық, рекреациялық әлеуеті кешенді экономикалық-географиялық бағаланды.

- Шаруашылықтың, қоныстанудың және әлеуметтік кешеннің дамуына тарихи-географиялық талдау жасалды.

- Өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы, инфрақұрылым, әлеуметтік сала салалары мен жекелеген кәсіпорындары дамуының экономикалық және технологиялық ерекшеліктері анықталды.

Алыс кешенді сараманды ұйымдастыруға қолдау көрсеткен университет басшылығына, шаруашылық бөліміне және сараман барысында студент жастардың маршрут бойынша жол бойы қауіпсіздігіне жауап берген университет жүргізушісі Әлім Хайдаров ағамызға алғысымыз шексіз! Маршруттың қиындығына қарамастан, жолдың ұзақтығын біздерге сезіндірмеген Әлім ағамыз - бүгінгі күннің батыры.

Сараман соңында, жиналған материалдар өңделді. Жұмыстың осы кезеңінің нәтижесі - жалпы курс есебіне, толтырылған және рәсімделген далалық күнделіктерге біріктірілген бригадалық және жеке тапсырмалар туралы есептер болып табылады. Қорытынды есептің маңызды құрамдас бөлігі маршруттық кесте-сызба, әр аймаққа тән сипаттама, күнделік дәптері және фотоальбом болып табылады.

Индира ЖУЛКАШЕВА,
БГ-41 тобының студенті

*Ісім оңсын десеңіз,
Сол істің маманы болыңыз.
Даңқым шықсын десеңіз,
Көпшіліктің адамы болыңыз.*

Әл-Фараби

Студенттік кезең - игі өмірдің бастауы

Студенттік жылдар - әр адамның өміріндегі жарқын, қызықты және ұмытылмас оқиғалардың жиынтығына айналар уақыты. Бұл адам бойында күш-қуат, сезім мен эмоция, қызықты идеялар мен жоспарлар, жасампаздық пен оптимизм, дамуға деген құштарлығы шыңдалатын қызу лептің бейнесі.

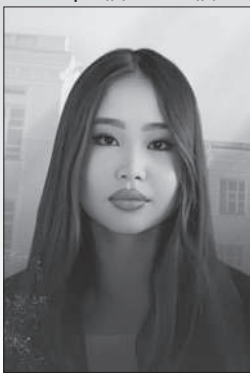
Бала кезімнен өнерге, әнге деген махаббатым тым бөлек. Айналамдағылардың «Өнер жолы - ауыр жол» деген сөздеріне қарамастан, өз болашағымды шығармашылықпен байланыстырмақ болдым. Сол себепті ғасырға жуық тарихы бар Махамбет бабамыздың атындағы Батыс Қазақстан университетін таңдап, соның ішінде болмысы бөлек, талантын еңбекпен шыңдап шығар шәкірттерді даярлаушы орта мәдениет және өнер факультетінің студенті атанғанымда қуанышымда шек болмады. Білім ордамыздың табалдырығын аттаған сәттен бастап, университетіміздің білікті мамандары, ұстаздары, жоғары курс студенттері жаңа қадам басқан жас таланттарды әдемі лебіздерімен, шығармашылық көркем бағдарламамен құшақ жая қарсы алып бірден керемет көңіл-күйге бөледі. Білім алып шыңдалумен қатар көптеген қызықты шаралар орталы топ болып қалыптасуымыз үшін жүзеге асырылып жатса, жан-жақты дамуымызға ықпалын тигізетін

жиындар әлі күнге дейін өткізілуде. Жаңа орта, жаңа ғимарат, жаңа ұстаздар, жаңа достар - бәрі сондай ерекше...

Таңсық өмірден көкірек көзі ашылып, жаңаша өмірдің қалыптасуына, өз идеяларын жүзеге асыруға ұмтылған студент жолына тұсау болмайтын оқытушылардың асқан білімділігі зор қошеметке ие. Ыстық ұяға айналған білім ошағының ұмытылмас сәттері мен студенттік өмірдің бал күндері көңіл толғандырмай қоймайды.

Өркендеу жолында замандас достарымның қара шаңырағымыздан кемелденген тұлға, өз Отанымыздың құрметті азаматы, білікті маманы болып қалыптасатынына күмәнім жоқ. Университет пен қаланың қоғамдық өміріне белсенділік танытып, өздеріңнің қабілеттеріңді шыңдап, студенттік шақты қызықты да тиімді өткізулеріңе тілектеспін!

**Зинира
АМАНГЕЛДІ,**
Музыкалық
білім беру
бағдарламасының
1-курс студенті

Мен сүйетін мамандық

Мамандық – бұл әрбір адамның сүйіп, әрі қуана жасайтын ісі, оның ертеңгі болашағы. Әр адамның мамандығын өзі таңдауы және оған құрметпен қарауы керек. Себебі мамандық таңдау үлкен жауапкершілікті қажет етеді және адам өміріндегі ең маңызды қадамдардың бірі.

Адам тағдырының бір бөлігі таңдаған мамандығымен ұштасып жатады. Барлық адам асқақ арман мен биік мақсатқа ие. Өрбірінің өз бағыты, арман қылған бағындырар биігі болады. Бірақ сол биік шың адамдарға оңайлықпен берілмесі анық дүние.

Кемеңгер дана Абай атамыз айтқандай «Сенде бір кірпіш дүниеге, тетігін тап та, бар қалан» - деген қасиетті сөзі өз мақсатына жету үшін бізге зор мүмкіндіктерге жол ашады. Болашақта үлкен мамандық иесі болатынын армандамайтын бала болмайды. Осы бір сұрақ өмірге келіп, сана-сезімі жетілген әрбір адамды толғандырады сөзсіз.

Мен де бір кездері осы сұрақтың жауабын таба алмай, көп ойланып, қиялдап, өзім қалайтын, өзім сүйіп айналысатын істі таңдау жетегінде жүрдім. Ақырында осы бір сұрақтың жауабын да тапқандаймын. Осы сұрақтың жауабы ұстаздық саласы еді. Ұстаз – ең алдымен оқушы үшін білім нәріні құюшы ізгілік иесі, өмірлік тәжірибелерді үйретуші тәлімгер, адамгершілікке баулитын, бала кезінен дұрыс бағыт-бағдар беретін «бастауыш сынып мұғалімі» екенін түсіндім.

Ұстаз әрқашан шәкірттеріне бүгінгі алған білімнің ертеңгі күні қажеттілігін сездіре алатын қасиетті, мектеп табалдырығын аттаған әрбір жас баланың болашақтағы көздеген мақсаттарына қол жеткізуіне бағыт бере алатын жалғыз, үлкен тұлға десе болады. Осы бір биік тұлғаны көз алдыма елестете отырып ұзақ

ойланып саралай келе «Бастауыш сынып мұғалімі» болуды нақты шештім. Ұстаз жан-жақты түсінігі мол, кез келген істі тез шешіп тұжырымдай алатын, ұшқыр ойлы, көреген, батыл, сөзге шешен болуы керек.

Осы көркемдікті, тікмінезді өз бойымнан көре алғандай болдым. Бұл мамандық – басқа мамандықтарға қарағанда қиындау, көп сабырлылықты, шыдамдылықты, нық мінезді талап етеді. Себебі кішкентай балалармен жұмыстанған кезде көптеген түсініспеушілік туындауы мүмкін, сондай жағдайларда ұстаз өз атына сай болып, еш кедергісіз өту ұстаздың басты міндеті деп білемін.

Қазіргі уақытта мен Махамбет Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінде 1-курс студентімін. Мен осы оқу орнына түсіп, өмірдің түрлі кезеңдерінен өтетінімді ұғындым. Әр адамның өзгеруіне, жаңаша жағынан ашылуына қандай да бір адамның не болмаса бірлігі мықты ортаның септігі тиеді. Соған сай мен өзімді осы оқу орнына келіп басқа жағынан танығандай болдым.

Қорытындылай келетін болсам, өмірге келген әр адамды тәрбиелейтін, оның дұрыс жолда жүруін қадағалайтын, барлық жағынан жан-жақты қылатын, ата-анасынан бөлек жақынына айналатын, ақылшысы болатын ұстазы болады. «Ұстаздық еткен жалықпас, үйретуден балаға» дегендей мен де болашақта өз шәкірттерімді тәрбиелеп, олардың барлық жағынан алғыр, адамгершілікке баулитын, жас ұстаз болып кішкентай бүлдіршіндердің болашақтарының баянды, әрдайым тура, дұрыс жолда жүруіне бір септігімді тигіземін деп есептеймін.

Асылдай АЯЗБЕКҚЫЗЫ,
НО-11 тобының студенті

Өнерге ғашық ұлдан...

Тәуекелсіз шығармашылыққа келіп бой көтеріп, жетістікке жету деген ой, ол - дәмсіз әрі түссіз болары хақ. Өнер жолы тікенге толы, бірақ ол жолдан әдемі гүлдер теру өз қолымызда. Өнер кеңістігіндегі жандар көзге көрінбейтін нәрсені көре алатындай қабілетке ие. Бөлек әлем, бөлек құбылыстар. Сөзімді өнермен бастауым, өмірім мен жүрегімнің өнер деп соғуы. Тіпті бүкіл ғұмырымды өнерсіз, мәдениетсіз елестете де алмаспын. Осы кезекте өмірімдегі ең басты қадамымның бірі осы білім мен өнерге толы оқу орнын таңдауда жасаған қадамымды айтар едім. Мектеп қабырғасынан бастап белсенділік танытып, өнер мен білімде алды болсам, ендігі мақсат жоғарғы оқу орнында одан әрі шыңдау болмақ.

Мен 90 жылдан астам тарихы бар Махамбет Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің студенті атанып, мәдениет және өнер факультетінде білім алып жатқанымға қуаныштымын. Алғашқы таңдауымның дәлдігіне ризамын.

Есігін ашқан сәттен бастап жылы шыраймен қарсы алған барша ұстаздарға, әдемі кеш пен көңіл-күй сыйлаған университет білсенділеріне алғысым

шексіз. Үлкен өмірге басқан алғашқы қадамдарым жылулықпен басталғаны сенімділік оятты. Алайда мен, өзіме сенімді, мақсатқа жету жолында шегінуге жол білмейтін азаматпын. Ең бастысы жаным қалаған мамандықта білім алудамын. Бұл менің алғашқы үлкен жетістігім деп санаймын.

Топпен жұмыс, ортамен тіл табысу, шығармашылыққа деген құштарлық тіпті жан-жақтылық әрекет, сонымен қатар көкейдегі қалауды дамытуға деген икемділік және сапалы білім алу жолындағы қажырлы еңбек алып білім ордасынан басталды. Қорыта келе айтарым, біз секілді даму жолында болғысы келетін жастардың сенімін орындауда елеулі еңбек етіп отырған қара шаңырағымыздың абыройы биіктеп, саналы ұрпақтары көбейе берсе екен деймін!

**Дәулеткерей
Ерболұлы,**
Мәдени-тынығу
жұмысы білім беру
бағдарламасының
1-курс студенті

Біздің маңызды таңдау

Қазіргі қоғамда ешбір жан мамандықсыз өмір сүре алмайды. Күнкөрісті қамтамасыз ету мақсатында қандай да бір кәсіп түрін меңгеруі абзал.

Бүгінде елімізде дәрігер, инженер, профессор, офицер, мұғалім мамандықтарына сұраныс өте жоғары қарқында. Ендеше, өмірдегі маңызды таңдауды егжей-тегжейлі талдай отырып, өзімнің мамандық таңдауыммен бөлісейін.

Мамандық таңдау барысында келіспеушіліктер немесе қиындықтар туындауында ешбір күмәніміз жоқ. Өйткені адам баласы жалақысы жоғары, ыңғайлы әрі сұранысқа ие жұмысты қанжығалауға талпынады. Алайда бұндай критерийлерді адамдар басты орынға қойып отырып, кейде мамандықты қате таңдауы әбден мүмкін. Біреуімізге дұрыс мамандық бұйырса, кейбіреуімізге таңсық немесе бұрыс. Себебі, әр адамның

қабілеті әртүрлі. Егер адам өзіне таңсық немесе қабілетсіздікпен, үмітсіздікпен кәсіппен айналысса өмір ауыртпалыққа айналады.

Өзім туралы айта кетсем, мен нық сенімді түрде өз маңызды таңдауымды дұрыс жасағанымға еш күмәнім жоқ. Бала күнімнен бергі үкілеген үмітімнің сөнбеуіне қажырлы еңбегім мен өмірге деген талпынысым себепкер. Өз маңдай терімнің арқасында алда білікті де бірегей маман болуыма нық сенімдімін. Себебі бұл менің өміріме жасалынған маңызды да шешуші қадам.

Қорытындылай келе айтарым, мамандық таңдауда адам өмірінде ешбір күмән тумауы қажет. Сондықтан жақсы және жаман жақтарын қарастырып, өзіне лайық мамандықты таңдауың қажет!

Алина ДЖУМБАЕВА,
НО-11 тобының студенті

Искусство как ориентир по жизни

Искусство - это одна из самых удивительных и важных сфер жизни человека, которая помогает человеку познавать всю красоту этого мира. Это и картины, и скульптуры, и архитектура, и кинофильмы, и особенно, музыка и литература. Также имеются и другие виды искусства, такие как хореография, вокал, музыка, кино и театр. Но есть и особенный вид, объединяющий в себя искусство и технические науки. Это – дизайн. Ведь дизайн соединяет в себе математику, геометрию, черчение, цветоведение, рисунок, живопись, эргономику и архитектуру. Именно по этой причине я выбрала столь интересную и сложную профессию.

Меня с детства тянет к искусству, благодаря танцам я смогла раскрыться как личность. Восемь лет балета мне помогли стать не только женственной, изящной, но и развить силу воли и уметь выражать эмоции на сцене. Я очень хотела учиться на хореографа, но из-за травмы мне пришлось бросить танцы. Решила найти альтернативу, и начала заниматься рисованием. И в последний школьный учебный год, я решила что стану дизайнером. Так я и начала готовиться к поступлению в наш институт.

Для воплощения своей мечты, на пути к профессиональной деятельности я выбрала один из лучших вузов

нашего региона – ЗКУ имени Махамбета Утемисова. Ведь наш университет - это альма-матер с 90-летней историей, который подготовил большую часть педагогов и специалистов по республике и ЗКО.

С первого дня в стенах университета началась насыщенная студенческая жизнь: общение с талантливыми сверстниками, знакомство с преподавательским составом, экскурсии по корпусам университета, знакомство с системой образования вуза, наставления и советы от студентов старших курсов. Одним словом, началась студенческая жизнь. Теперь мы студенты!

Всем студентам желаю успешного учебного года, верных, веселых и отживчивых однокурсников, побольше новых открытий и познаний в учебе. Мы на правильном пути! Всех первокурсников нашего университета и факультета Культуры и искусства поздравляю с началом нового этапа нашей жизни!

Инжу ЖЕҢІСКЫЗЫ,
Интерьер дизайн,
студент 1-курса

ҚАЗІРГІ ҚОҒАМДАҒЫ ҒЫЛЫМНЫҢ РӨЛІ

Бүгінгі таңда қазіргі қоғамдағы ғылым адам өмірінің көптеген салаларында маңызды рөл атқарады деп айта аламыз. Ғылымның даму деңгейі қоғам дамуының негізгі көрсеткіштерінің бірі, сонымен қатар бұл мемлекеттің қазіргі дамуының көрсеткіші. Адам айналасындағы барлық нәрсе – ғылымның жетістіктері.

Қазіргі ғылымның таңғажайып мүмкіндіктері бар. 1904 жылы Никола Тесла бір кездері адам өз ойын ең алыс қашықтыққа жібере алады деп мәлімдеді. Бір ғасырдан кейін бұл мүмкін болды. Қоғамды ақпараттандыру соншалықты жоғары деңгейге жетті, қазір адам кез келген ақпаратты интернеттен таба алады. Әр үйде және кеңседе қазір компьютер де, интернет те бар. Олар соншалықты қарапайым болғандықтан, адам оларды қолданумен байланысты қауіптерді ұмытып кетеді. Компьютер – сәулелену мен өрістердің бірнеше түрінің көзі. Стационарлық компьютерлер мен ноутбуктар мониторларының катодты сәулелік түтігі иондаушы сәуле шығарады. Кез келген басқа электр аспаптары сияқты, компьютер де электромагниттік сәуле шығарады. Компьютерге кіретін барлық құрылғылар мен қосалқы электр жабдықтары күрделі электромагниттік өрісті құрайды. Электромагниттік сәулеленудің әсері туралы қазіргі заманғы зерттеулердің көпшілігі оның денсаулыққа тигізетін зияны туралы айтады.

Алайда ғылым қазіргі кезеңдегі ғылыми қауымдастық құрылымында жаңа салалар құра отырып, осындай мәселелерді шешуге тырысуда. Эргономика ғылымы – адамды компьютермен және басқа машиналармен өзара әрекеттесу арқылы зерттейтін ғылым. Эргономика адамның жұмысын жан-жақты зерттеумен айналысады, сондықтан көптеген ғылыми пәндерді біріктіреді: физиология, еңбек гигиенасы, психология және т.б. Ғалымдар компьютерде жұмыс істеуге байланысты адам ағзасына жүктемені азайту жолдарын табуға тырысады, мінсіз және қауіпсіз техниканы құруға қатысады.

Медицина, биология, генетика, эмбриологияның дамуы арқасында адамзат көптеген ауруларға қарсы «антидот» таба алды. Біздің ата-бабаларымыз ХХІ ғасырда адам ағзасында жұмыс істемейтін пациенттермен алмастыру үшін жаңа адам ағзаларын өсіру мүмкін болады деп елестете алмады.

Химия мен физика бір орында тұрмайды. Бұл ғылымдар екі бағытта дамуда - іргелі ғылымдар (физикалық және химиялық білімнің теориялық негіздерін құру және зерттеу) және қолданбалы ғылымдар ретінде (адам өмірінің әртүрлі салаларында қолданудың практикалық мәселелерін шешу).

ХХІ ғасырда адамзат жер шарының барлық кеңістігін иеленді. Біз әртүрлі елдерде, әр түрлі ендіктерде, әртүрлі жерлерде өмір сүреміз, демек, әр елдің табиғи жағдайлары мен климатының өзіндік ерекшеліктері бар. Көптеген елдерге табиғи апаттар үнемі қауіп төндіреді. Сондықтан география, геология, энергетика және топырақтану сияқты ғылымдардың маңызы ерекше. Әр түрлі білім салаларындағы бұл ғылымдар қоғамды табиғи апаттардан сақтандыруға, адамзатқа күнделікті қажет энергия мен минералдардың баламалы көздерін табуға тырысады.

Қазіргі уақытта елдердің әл-ауқаты олардың ғылым

саласының жағдайына тікелей байланысты. Менің ойымша, ғылыми зерттеулерге елеулі назар аударатын, ғылымды қажет ететін жаңа технологияларды табысты игеретін, бұл үшін жеткілікті қуатты қаржылық, ақпараттық, өндірістік, зияткерлік құралдарды ұсынатын елдер ғана қазіргі саяси-экономикалық жарыста көш бастап, әлемдік аренада жетекші орын алады.

Қазіргі қоғамды ғылымсыз басқару мүмкін емес. Дамудың қазіргі кезеңінде ғылым қоғамның әлеуметтік құрылымын өзгертеді. Бүкіл әлемде ақыл-ой жұмысымен айналысатындар санының өсуі және біліксіз физикалық еңбекпен айналысатындар санының азаюы байқалады.

Ғылым адамға тікелей білім арқылы әсер етеді. Ғылыми еңбектер мен жетістіктерді зерттеу балалардың дамуына, олардың білімді тұлға ретінде қалыптасуына ықпал етеді деп санаймын.

Амина АКБЕРЛИЕВА,
БГ-21 тобының студенті

Ақпараттық заманның ағыны білім берудің жаңа жүйесін алып келді. Ол — қашықтықтан оқыту немесе онлайн білім беру. Бұл оқушы мен ұстаздың сыныпта емес виртуалды әлемде жолығуы. Жай ғана жолығып қана қоймай, білім беру заңдылықтарын сақтай отырып ақпарат алмасуы.

Қашықтықтан оқыту біз ойлағандай жаңа пайда болған әдіс емес. Оның тарихы сонау он сегізінші ғасырда, поштаның пайда болуымен қатарлас. Студент қажетті кітаптарды пошта арқылы алып, ұстазымен оқу барысында хат алмасып тұрған. Ал, емтиханды ұстаздың сол қаладағы сенімді адамына немесе ғылыми жұмыс ретінде жазбаша тапсыратын болған. 1990 жылдары «дербес компьютерлер» көпшілікке қолжетімді бола бастады. Бұл онлайн білім берудің дамуына жаңа серпіліс берді. Мысалға, АҚШ-та қашықтықтан білім алушылардың саны күрт артуына байланысты үкімет білім беру мекемелерінде бұл әдістің елу пайыздан аспау керектігі туралы заң қабылдауға мәжбүр болды. Сонымен, онлайн білім берудің қандай артықшылықтары мен кемшіліктері бар? Бұл әдістің қоғамға тигізер пайдасы қандай? Алдымен пайдалы тұсын саралайық.

Біріншіден, қашықтықтан оқыту — білім алушының ақшасын үнемдейді.

Онлайн
білім
берудің
екінші

Онлайн білім алу оңай ма?

артықшылығы, әлеуметтік тең құқықтылығында. Қазақстанда миллионға жуық адам мүгедектігіне байланысты жәрдемақы алады. Жоғарғы білім — олар үшін өз шектеулерінің орнын толтыратын үлкен мүмкіндік десек қателеспейміз. Осыған орай 2011 жылы елімізде «Мүмкіндігі шектеулі жандарды қашықтықтан оқыту орталығы» ашылған болатын. Аталған орталықтың көмегімен Владислав Демьянов есімді азамат алғаш болып экономика саласында «Туран» университетінде кандидаттық диссертация қорғап шықты.

Үшіншіден, онлайн білім беру барысында мұғалім студентке қажет барлық кітаптар мен материалдардың электронды нұсқасын береді. Бұл дегеніміз, оқушы пәнді игеру барысында қосымша ақпарат іздеп кітапханалар мен кітап дүкендерін аралап уақыт жоғалтпайды. Дегенмен, онлайн білім осыншалық қолайлы әрі тиімді болса, барлығын қойып неге қашықтықтан білім алуға көшпейміз деген сауал мазалап отырған болар? Ендеше бұл әдістің кері жақтарын біле отырыңыз.

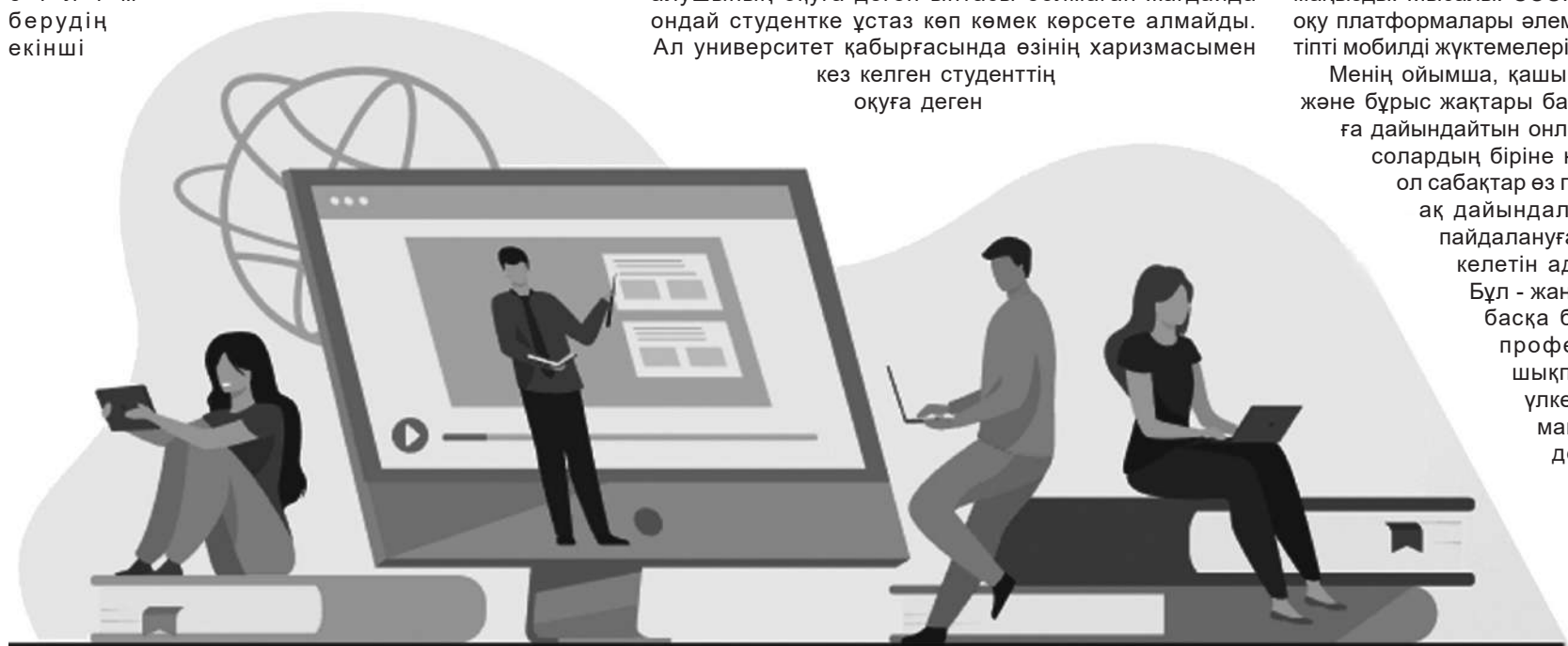
Психологтардың пікірінше, қашықтықтан білім алушының оқуға деген ынтасы болмаған жағдайда ондай студентке ұстаз көп көмек көрсете алмайды. Ал университет қабырғасында өзінің харизмасымен кез келген студенттің оқуға деген

ынтасын оятып, ғылымға деген құлшынысын арттыратын ұстаздар көптеп кездесетіні белгілі. Онлайн білім берудің тағы бір кемшіл тұсына тәртіп мәселесін жатқызуға болады. Оқушы күнделікті болатын дәрістерді өткізбей тыңдап, берілген тапсырманы уақытылы орындамаса, оқуға төлеген ақша ауаға кетті деген сөз. Статистика бойынша онлайн білім алушы студенттердің қырық пайызы оқуды соңына дейін аяқтамайды. Олардың белсенділігін, тәртібін білім беруші мекеме қадағаламайды. Сондықтан қашықтықтан білім алушы өзін темірдей тәртіпке үйретіп, берілген материалдарды толығымен игеруге тырысуы қажет.

Онлайн білім алушы қандай қиындықтарға жолығуы мүмкін? Бүгінгі таңда онлайн білім ұсынатын оқу орындары өте көп. Әрине, олардың ішінде шын мәнінде оқуға тұрарлық білім беретіндері де, қашықтықтан білім беруді жай ғана ақша табудың көзіне айналдырғандары да бар. Сондықтан, онлайн білім алуды бастамас бұрын, студентке ыңғайлы, білім нарығында өзін дәлелдеген, дұрыс платформа ұсынатын білім ордасын таңдау өте маңызды. Мысалы: COURSERA, EDX, UDACITY секілді оқу платформалары әлемге кеңінен танымал. Олардың тіпті мобилді жүктемелері де бар.

Менің ойымша, қашықтықтан оқудың өзіндік дұрыс және бұрыс жақтары бар. Мысалы, қазіргі кезде ҰБТ-ға дайындайтын онлайн сабақтар жүргізіледі. Мен солардың біріне қатысқан болатынмын. Маған ол сабақтар өз пайдасын тигізді. Үйде отырып-ақ дайындаласың, әрі уақытыңды тиімді пайдалануға себеп болады. Білім алғысы келетін адамға ешқандай шекара жоқ. Бұл - жаңа ғасыр ұраны. Жер шарының басқа бөлігінде өтіп жатқан белгілі профессордың дәрісін үйіңізден шықпай-ақ тыңдау — ғылымдағы үлкен жетістік. Елдің тірегі білікті мамандар болса, шығар биігіміз де, алар асуымыз да білімге келіп тірелмек. Сондықтан, онлайн білімнің оңтайлы тұсын ғылым іздеген әр азамат біліп жүргені абзал.

Гаухар МУСАЕВА,
Хим-21 тобының студенті

БАЛМУЗДАҚ party

Мәдениет және өнер факультетінің тың ойлы жастарының бастамасымен алғашқы сахналық шара басталды. Құрметтің барлығы мыңнан дараланған 1-курс студенттеріне арналды. Болашақ қоғамның айнасына айналар бүгінгі жас буынға деген ерекше көзқарас, ыстық орта қалыптастыру маңызды. Сол бір қағиданы белсенді топ сезіндіре алды.

Бір үйдің жылуын сезіндірер “Балмұзақ party” – алғашқы басқосу. Бірлескен орта нәтижеге бастар тиімді жол. Құрметті студенттер, жолдарыңыз ашық болғай!

Ағымдағы жылдың 14 қыркүйек күні педагогика факультетінде «DISKOFIESTA» атты балмұздақтарға көңілді кеш өткізілді. Кештің мақсаты - I курс студенттерінің бос уақыттарында сабақтан демалып, уақыттарын қызықты өткізуге септігін тигізу болды.

Игі өмірдің бастауы

Кеш шымылдығын ашу үшін жоғары курс студенттері қатарымызға жаңадан қосылып жатқан студенттерге арнап би биледі. Педагогика факультеті деканының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Тапаева Жанерке Таулбаевнаға студенттерге жылы лебізін арнау

үшін сөз кезегі берілді. Жоспарға сай студенттерге түрлі ойындар ойнатылып, балмұздақтарымыздың өзін жаңа қырынан көрсетуге мол мүмкіндік берілді. «DiskoFiesta» соңында көңілді әндер айтылып, би кеші өткізілді.

Студентке қолдау

Педагогика факультетінде «Wikium» - балмұздақтардың IQ деңгейін тексеру мақсатында ұйымдастырылған көңілді кеш өткізілді.

Кештің басында студенттерімізді сергіту үшін үш түрлі тәсілмен амандасу болды. Одан соң ойыншылар 6 топқа бөлініп, жарыс басталды. Алғашқы кезеңде әр топқа жеке сұрақтар қойылып, мектеп кезіндегі алған білімдерін қайта еске түсіруге көмек берді. Жастар қазіргі уақытта әлеуметтік желіде уақытын өткізетіндіктен «cinema time»- суретке қарап фильмді табу; «muza»- өлең жолдары арқылы музыканы табу, сонымен қатар «tik-tok tems»- tik-tok желісіндегі танымал аудиожазбалардың

иелерін анықтау кезеңдері өткізілді. Жарысқа қатысушы студенттерге ең күрделі, әрі пайдалы болған - танып көр кезеңі. Себебі бұл кезеңде даналық сөздер жазылған аудио жазбалар тыңдатылды, ал жарысқа қатысушылар аудиожазба авторын табуға тиісті болды. Кеш соңында 6 топ марапатталып, көңілді би кешіне ұласты.

Ақерке АҚЫЛБЕКҚЫЗЫ,
ПиМНО-21 тобының студенті

Зор болашақ бүгіннен басталады

1-курс студенттерімен таныстық, ортаға тез үйренісу мақсатында әр жылы ұстанып келе жатқан, дәстүрімізді осы жылы жаңа форматта «risnic time» жасаған болатынбыз. Қыркүйек айының 9-шы жұлдызында факультетіміздің белсенді студенттері қаламыздың ең әдемі табиғи аймағы Хан тоғайында 1-курс студенттерімен жақынырақ танысу мақсатында бас қосқан болатын. Алдымен жол жүру ережелерін сақтап, студенттің жеке қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында, сонымен қатар, еліміздің басқа түкпірінен келген студенттердің жағдайын ойлап, белсенді студенттер оларды «Жеңіс алаңында» күтіп алды. Әдемі көңіл-күймен, ән айтып Хан тоғайына бірге баруды дұрыс деп шештік. Хан тоғайында жаңа студенттерімізге арналған ақ дастархан жайылып, түрлі ойындар, әдемі билер биленіп, әсем әуендер айтылып, караоке таймдар ұйымдастырылды.

Шараның соңында әдеттегідей белсенділер қатарын толықтыру негізінде алдағы болатын кастинг туралы жарияладық.

Әрбір адамның өмірінде ерекше орын алатын кезең ол – студенттік шақ демекші, студенттік кезеңдері одан әрі қызыққа толы өтуі үшін белсенділер қатарына қабылдау мақсатында «FreshMan party» ұйымдастыруды жөн санадық. Бұл шараны 1-курс студенттерін факультетке қабылдау негізінде ұйымдастырған болатынбыз. Шарамыздың ашылуын факультетіміздің белсенді студенттері ән айтып ашқан болатын. Ұйымдастырылған бұл патиде түрлі ойындар ойнатылып, белсенді студенттерімізден ән шашу болды, сонымен қатар, би билеп, қазақи нақышымызды жоғалтпау мақсатында күй тартылды. Негізгі мақсат – әр студенттің тұлғалық дамуымен қатар өмірінде қайталанбас студенттік шақты жоғары деңгейде өткізу болғандықтан біздегі басты мақсаттың орындалғандығына өте қуаныштымыз!

Атаулы фрешмен патиден кейін студенттік кезеңдері тек сабақ оқу, біліммен шектелмей, өнермен де, ортамен де байланысты болсын деген оймен арнаулы кастинг өткізуді жөн санадық. Бұл кастингтың мақсаты – өзін-өзі басқару ұйымының құрамына жаңадан белсенді студенттерді қабылдау. Студенттік шақты қызықты әрі пайдалы өткізу үшін өзара ынтымақтастық керек деп ойлаймыз, сондықтан студенттердің белсенділік қатарын жасақтау өте маңызды. Белсенділіктің нәтижесінде көшбасшылық дағдыларды қалыптастырып, ортақ мақсатқа жұмылуға дағдылануға болады. Сонымен қатар студенттің жетістікке жетуі жауапкершілікті талап етеді. Бұл ретте факультетіміздің белсенді студенттер қатары әрбір жастың ынтықасы мен қызығушылығын қанағаттандырып, жаңа деңгейге жеткізуге септігін тигізеді деп ойлаймыз. Биыл жаңа формат, жаңа деммен белсенді студенттерді әртүрлі бағыттарға бөлуді дұрыс деп шештік. Олар: вокал, аспапта ойнау, мобилография, ғылыми бағыт, мәнерлеп оқу, көңілді тапқырлар алаңы, ұлттық би өнері және замануи би бағыттары. Бағыт ерекшеліктеріне қарай оларға жетекші тағайындап, қатарымызға жаңадан келген 1-курс студенттерін қабылдадық. Көздерінде от жалындаған, жаңа, рухтары мықты энергияға толы студенттер кастинг барысында өз өнерлерін көрсетіп, белсенділік қатарына қабылданды. Осылайша, жаңа оқу жылын жаңа өзін-өзі басқару ұйымымен, жаңа командамен, жаңа белсенділер қатарымен толықтырып бастадық. Барлық Махамбет жастарына жаңа оқу жылында сәттілік тілейміз!

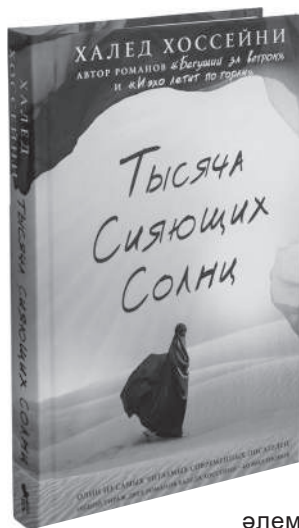
Дильназ АМАНЖАНОВА,
Хим-21 тобының студенті

Көңілді өткен тимбилдинг

Жақында университетімізге алғаш аяқ басып келіп жатқан студенттерімізді қарсы алу мақсатында педагогика факультетінің белсенділер қатары “StudTIME” тимбилдинг шарасын ұйымдастырған болатын.

Шараның басты мақсаты - студенттерге университетіміздің факультеттерін таныстыру. Студенттерді алты командаға бөліп, өзара сайыс ұйымдастырылды. Тимбилдинг барысында қызықты ойындар ойнатылып, студенттерге тапсырмалар берілді. Белсенді студенттердің ұйымдастырған ойындарының қиыншылығына қарамастан, 1-курс студенттері белсенділік танытып, қойылған сұрақтарға дұрыс жауап берді. Сұрақтар мен тапсырмаларға жауап бере алмаған топ өз өнерлерін көрсеткен болатын. Қыздар билеп, жігіттер ән айтып, уақыттарын қызықты өткізді. Осылайша, бір күніміз қызықты әрі көңілді өтті.

Аяулым ҚЫДЫРСИХОВА,
СП-21 тобының студенті

Әйел – жеке тұлға

(Халед Хоссейни «Тысяча сияющих солнц» туындысы хақында)

Адам жанының төңкерісіне әкеліп, жүрек түкпірінен орын алатын шығарма. Автордың өмір шындығын көрсетудегі шеберлігі айрықша. Шығарманың басынан соңына дейін оқырманның қызығушылығы арта түседі.

Романның негізгі тақырыбы-параллель екі әлемде, екі түсінікте өмір сүретін екі мұсылман әйелінің тат басқан көзқарасқа қарсы күресі. Күрес Ауғанстан елінде жүзеге асқан оқиғалардан бастау алады. Автор ауған халқының тұрмыс-тіршілігін, ауыртпалығы мен соғыс зардабын әйелдің, ананың көзімен бүкпесіз шынайы суреттейді. Соғыс пен тауқыметтің, надандық пен қоғам қараңғылығының бейнесін айшықты түрде көрсетеді. Романда әйел, ана, адам өмірі, арманы, мақсаты, наласы, мен махаббаты көркем сөзбен қамтылады. Екі әйелдің орын алған оқиғалар төңірегіндегі өмірі оқырманды қызықтыра түседі.

Негізгі кейіпкерлер:

1. Мәриям-даңқты кәсіпкердің 15 жасында күштеп тұрмысқа шығарылған некесіз қызы.

2. Ләйлә-оқыған отбасында дүниеге келген, бақытты өмірді армандайтын, білімді қыз.

Екі түрлі әлемнің кейіпкерлері бір арнаға тоғысып, шынайы достықтың үлгісін танытады.

Романда көтерілген мәселелер ауған халқының бостандығына тоқталып қана қоймайды. Отбасындағы зорлық, әйел тағдырына деген әділетсіздік тақырыптары қозғалады. Аспаннан қара түнек төгілсе де, автор жақсылық үмітін жағады. Шығармадан түйер ой көп. Солардың кейбіреуіне талдау жасап өтейік. Бірінші ой-әлемді жоятын соғыс. Бейбітшілік пен татулықта өмір сүріп жатырған халықты билікке талас жояды. Соғыстың зардабын тартатын қарапайым халық. Екінші ой-әйел тағдырына деген немқұрайлық. Әйел-қыз, әйел-ана, әйел-әпке, әйел-әже. Адамзаттың шуағы мен жылуы әйел адамның жүрегінің нұрынан тарайды. үшінші ой-мұсылман әйелдерінің құқығының жоқтығы. Өрине, дінге байланысты тақырыпты толықтай қозғау мүмкін емес. Дегенмен, мұсылмандыққа қайшы келетін әрекет-әйелді құнсыздандыру. Әйел-жеке тұлға.

Қорытындылай келе, туындыны көпшілік оқырманның назарына ұсынамын. Өзге елдің өмірі мен дүниетанымын, әйел тағдырымен байланыстыра оқи аласыздар.

Назерке САГМАЛИЕВА,

Филология факультетінің магистранты

Жан тазалығын сақта

(Несіпбек Дәутайұлының “Архитектор” әңгімесі жайында)

Арманың биік болмайынша адымың ашылмайды, Арың таза болмайынша қарығың ашылмайды.

10-11 жас шамасындағы Өркенбек анасының даусынан көзін ашса, әкесі оның аяғынан сүйретіп бара жатқанын көреді. Оқиға тау бөктерінде өмір сүретін қойшылар ауылында жер сілкінісі болуымен басталады. Бұл жайт әсершіл баланың көз алдында мәңгілікке қалған болатын. Осыдан кейін, “Киіз үй неге құламайды?” деген сауал ойынан кетпей, сәулетші оқуына алып келеді. Киіз үйге ұқсатып бетоннан, кірпіштен құламайтын ғимарат тұрғызуға болатынына сенеді. Оқу бітіріп, үйленіп, ұлды, қызды болады. Отбасымен аудан орталығына көшіп, қоныс тебеді. Сонда жергілікті компанияда жобалаушы болып қызмет етеді. Алайда киіз үй мен өзінің сызбалары ойынан кетпейді. Аудан архитекторына, аудан әкіміне, газет редакторына сызбаларын алып барады. Естігені тек мүмкін емес, білмеймін, болмайды деген сөздер. Ауданда бір жылы мектеп, мәдениет үйі және балабақшаға тендер ойнатылады. Жұмыстаары оны қатысуға үгіттеп, ұту үшін ықпалды көршісіне жүгінуге кеңес береді. Не ақшасы көп, не жоғары қызметтегі баласы бар көршісі Өркенбектің сызбасына көзін де тастамады. Ақшасын берсе тендер қолында екенін айтады. Екі жылдан соң жоспарлы тексеріс өтіп, бөлінген қаржының желінгені ашылып, Өркенбек бес жылға темір торға қамалады. Түрмедегі күндер Өркенбек үшін ең ауыр күндер болады.

Бір бөлмеде тұратындар күн бермей жүргенде, оның тегін адам еместігін сезіп түрме бастығы көмек қолын созған болатын. Әрбір күнін кітапханада сызбаларын сызумен өткізеді. Бостандыққа шығуына аздаған уақыт қалғанда ол сырқатқа шалдығады. Екі жауырынның арасынан өлдене қадалып, демі тарылады.

Бір күні түрме бастығын әйелі оятып, жаңалықтарды қосады. Аудан орталығында кезекті жер сілкінісі болып, көптеген мекемелер, мектептер, мәдениет үйі құлаған. 7 балдық жер сілкінісінен бір кірпіші түспей аман қалған тек 120 орындық балабақша. Телерепортер балабақшаның жобасын жасаған адамның Өркенбек Бәзілов екенін хабарлайды. Мұны естіп дегбірінен айырылған түрме бастығы қуанып, архитектордың қолын алмақ мақсатпен түрмеге асығады. Есік алдынан күтіп алған орынбасарларының бірі архитектордың сызбаларын кеудесіне құшақтаған күйі жүрегі тоқтап қалғанын жеткізеді.

Әңгімеден мынадай ғибрат сөз есте қалады: “Жауыздыққа жауыздықпен емес, жаныңның тазалығын сақтап қалумен жауап бер”. Жан тазалығын сақтау - әңгімедегі басты идеялардың бірі. Сонымен қатар Паханның образы арқылы қан тазалығын сақтау - этнос болмысын сақтап қалудың бір жолы екенін көрсетеді. Ұлттық идея, ұлттық мінез, ұлттық болмысты сақтау - рухани жаңғырудың ең басты шарты екенін жеткізеді.

ГАЛАКТИКАНЫ АВТОСТОППЕН ШАРЛАУ

Ағылшын жазушысы Дуглас Адамстың “Галактиканы автостоппен шарлау” романы Жер ғаламшарында апат болып, ақырзаман орнауынан басталады.

Лондон тұрғыны Артур Дент әдеттегідей таңертең тұрып, жуынатын бөлмеге барар жолда қатты дыбыстардың шығып жатқанын естиді. Бұл ол тұрып жатқан үйді қиратып, орнына шоссе салмақ бульдозердің дыбысы екен. Бульдозердің алдына жатып алған сәтінде Форд Префект есімді досы өзімен ертіп, өзінің басқа ғаламшарлық екенін және 2 минуттан соң ақырзаман болатынын хабарлайды. Басқа ғаламшардан келген вогондар Жерге шабуыл жасағанда, аман қалған Артур мен Форд вогондардың кемесіне жасырын түрде отырады.

Автор оқиғаларды параллель баяндайды. Осы уақытта Галактика президенті Зафод Библброкс су жаңа

құрастырылған галактикадағы ең керемет ғарыш кемесі “Алтын жүректі” ұрлап кеткен болатын. Вогондар Артур мен Фордты қуып шығып, оларды өлім аузынан алып қалған “Алтын жүрек” кемесі болады.

Артур Дент, Форд Префект, Зафод Библброкс, Триллиан есімді қыз және робот Марвин бірігіп, аңызда айтылатын Магратея планетасына келеді. Онда кейіпкерлер Жердің пайда болу тарихын біледі. Өмірдің мәнін білу үшін құрылған суперкомпьютер Жердің нақ өзі екен. Автор шығармада қаһармандардың мәңгілік сұрақтың жауабын іздеудегі шытырман оқиғаларын шебер суреттеген.

Романды оқи отырып, әр оқырман күнделікті өмірде кездесіп жататын қиындықтардың әлемдік масштабта салыстырғанда маңызын жоғалтатынын түсінеді. Күн сайын біз ұсақ-түйекке ренжіп, өзгерте алмайтын

Мені елден айырған...

Егер ол кек жолын емес, тағдырына мойынсұнуды таңдаған болса Меңсұлумен бас қосып, балам деп бауырына тартқан Атабек ақсақалдың тұяғы боп артында қалар еді. Бәлкім, тағы перзент сүйіп, бұл оқиға қорқынышты түстей өткенде қалар ма еді... Қазақта «Өркенің өссін десең, кекшіл болма» деген сөз бар ғой. Алайда, бас кейіпкер адамдардан безіп, өзінің басына түскен қасіретке батып, осындай халге душар қылған шерінің ізіне түседі. Оның ішіндегі ыза, кек жер бетіндегі барлық жолбарысты жойса да басылмайтыны анық.

Бұл Мұхтар Мағауиннің «Шақан-Шері» романы жайлы. Туған-туыстан оқшау, жары мен баласының жанында өтіп жатқан мамыражай тірлігін бір-ақ сәтте жолақты пері кеп жоқ қылады. Қан жоса болған екі денені құшақтап, аңыраған Шақанның дертін сөзбен айтып жеткізу мүмкін емес...

Романның басты ерекшелігі – Шақан мен жолбарыс образдарын байланыстыра суреттеу арқылы адам мен табиғат арасындағы үндестік жібінің үзілуін көрсетеді. Романдағы жолбарыс – еркіндік пен тәуелсіздіктің символы.

Шығарма идеялық, композициялық жағынан, сөз, сөйлем құру жағынан озық. Лирикалық толғау, ішкі монолог, сана ағымы, табиғатпен бірге мың құлпырған сезім құбылысы секілді компоненттер көрініс тапқан.

Екі өмір параллель суреттеледі. Бірі - Шақанның өмірі болса, екіншісі - жолбарыс өмірі. Шақан кек жолында өзінің қалай сол жолбарысқа ұқсап бара жатқанын аңдамай қалады. Екеуі де тіршілік үшін күресіп, екеуі жапа шеккен кесірінен кек жолына түскен. Бірін-бірі аңдып сайын далада, жапан түзде жанталасып жүрген жандар.

Шытырман оқиғамен басталатын роман сюжеті оқушыны еліктіріп, жетелеп отырады. Роман басындағы Шақан образы шегініс тәсілімен баяндалған. Оның іс-әрекеті, аңшылық жорықтары, ішкі толғаныстары ішкі монолог арқылы шебер баяндалады.

«Шақан десе Шақан – бір тал қамыс құрағы екен. Үлкен өмір арнасынан тысқары қалыпты. Қурамаса – тамыры нәрлі топырақтан үзілмегені. Бірақ қуанышы қане? Өткенге өкінбейді – болашағы қайда? «Мен – жапанда өскен тораңғы, - деді Шақан, - тұрған жерім шөл. Мен – жалғыз жортқан жолбарыс – төңірегім түгел жат». Бірақ тораңғы да түйін тастайды – төңірегіне қаулап жаңа өскін шығады. Жолбарыс та ұрпақ жалғайды - өзі кеткен күні орнын басады». Автордың баяндауы қаһарманның ойымен тоғысып, астасып, араласып кетіп отырады. «Мені елден айырған...»

Кенет өзін осы жолға түсірген жалмауыз жолбарыс көз алдына келді. Балаға шапқан, әйелді шайпаған кезі емес. Өлім сәті. Өлгеннен соңғы, бұтарлап шабылған сәті. Артқы аяққа шор болып байланған қорғасын оқ. «Жолбарыс өз бетімен кісіге тимейді». Құба-Мерген айтқан. Қара-батыр айтқан. Атабек ақсақал айтқан. Өзі де көрді. Сонда жалмауыз кек қуғаны ма. Бір кісіден көрген жапасын бар адамға артқан. Жүрген ізін қанды соқпаққа айналдырған. Бұл да қазаға ұшырады. Қорғасын оқ емес, тас қайғы – екі бірдей қаза жүрек басына түйіртпектеліп жабысты. Бір жыртқыштың кінәсін тарғыл тонды барлық шеріге артыпты. Сонда не тапты?

Кек... Кегі аңда емес, адамда болуға тиіс екен. Елден аң емес, адам айырыпты...»

Шақанның психологиялық болмысы, ішіндегі бұлтарыстары, өкініші мен ойының өзгеруі осы ішкі монологтан анық көрініп тұрғандай.

Шақанның осы халге душар болуына қоғам мен сол қоғамның адамдары себепкер болып отыр. Жазушының да басты айпақ болған, жеткізгісі келген идеясы осы деуге келеді.

Әселханым ҒАЙНЕДЕН,

Филология факультетінің магистранты

қиындықтар жайлы алаңдаймыз. Мұның бәрі біздің қолымызда емес. Алайда сыртқы жағдайларға әсер ете алмасақ та, оларға деген көзқарасымызды өзгерте аламыз.

Автор қазіргі қоғамға деген өз көзқарасын анық көрсеткен. Ол адамдардың логика мен ақылға қонымсыз әрекеттерін келемеждейді. Қазірде Дуглас Адамстың астарлы әзілге толы бұл романы классикаға айналды. Ол сәтсіздіктерді жүрекке жақын алмау керектігін үйретіп, оқырманға күлкі сыйлайды. Кез келген қиындық уақытша құбылыс және өмірдің өзендей өтпелі екендігін еске салады.

Құндызай ОРНЫҚБАЕВА,

Филология факультетінің магистранты

Қазіргі қазақ әдебиеті әр тарапты даму үстінде десек, бұрынғы дәстүрлі идеологиямен, белгілі бір бағытпен жүру үдерісі артта қалып келеді. Осы тұста қазақ прозасына жаңа ізденістер, ойды жеткізудің тың формаларын әкелген Таласбек Әсемқұлов туралы сөз қозғамақпыз. Өзі көне дәстүршіл буынның өкілі болса да, жаңа заман талабына қарай жаңара білген қаламгер. Оны жазушының постмодернизмдік сипатта жазылған «Бекторының қазынасы» әңгімесі айқындай түспек.

«Роман ішіндегі роман» іспеттес, метапрозалық сипатта жазылған «Бекторының қазынасы» жаңа тәсілдерге бай, терең философиялық астары бар сәтті туынды деп білеміз. Шығармадағы әр түрлі бейнеде, әр түрлі мекеншақта (осы шақ – Сағындықтың түсі – Қайырболдының түпсанасы) суреттелетін бас кейіпкер – біреу. Ол – Сағындық.

Сағындық та, түсінде ғұмыр кешкен Қайырболды да – бала кезден жоқшылық көріп өскен, тұрмыстан қажыған, өмірде өз орнын таба алмай, сансыз сұрақтардың ортасында жүрген адамдар, өз жүрегіне құлақ аспай жүрген көп пенденің бірі.

Әскерден кейін Алматының орталығындағы ресторанның біріне жұмысқа тұрып, ет пен көкөніс турап, қамыр илейтін ас үйдің қызметшісінен бес жыл дегенде түнгі ресторанның даяшысы дәрежесіне көтерілген Қайырболдының тапқан-таянғаны қаладан тәп-тәуір пәтер жалдауға да, атасы мен әжесіне жәрдемдесуге де жететін. Алайда, көңілдің терең түкпіріндегі әлдебір мазасыз ойлардың жетегінде жүріп, ақыры перінің қызы Бекторымен кездеседі. Түнделетіп ресторанға келген арулардың шотын төлеп, жомарттығына сыйға тартқан Бекторының жүзігін сатып, пәтер сатып алса да, көңілі алаң болды. Я бақ, я сор екені белгісіз, өйтеуір түсініксіз бір күй кешті. Араға бірнеше ай салып, Бекторымен қайта жүздескен Қайырболдыны ол әлдеқалай «гиперкеңістікке»

– Қалайша? – Қайырболды тағы да аңырап қалған, – Мен өліп қалмаймын ба?

– Ұғыспадық, – деді Бекторы, – Біз қазір фәни дүниеде тұрған жоқпыз. Осыны қалай түсінбейсің.

– Сонда біз қайдамыз? – деді Қайырболды, – Мына үй... мына байлық...

– Сен осы үйдің табалдырығын аттағанда-ақ фәниден кеткенсің, – деді Бекторы, – Сен қазір өңінде емессің. Анықтап айтатын болсам, біз қазір сенің түпсанаңда отырмыз...».

Белгілі бір әлемнен екінші әлемге өтіп, Қайырболдының түпсанасында орын алған бұл диалогтардан-ақ көп нәрсені ұғынуға болады. Асылында, адам жан дүниесіне не керегін іздеумен – адам. Алайда, ең басты шарт – таза жүрегіңді жоғалтпау. Пендешілікке салынып, аңдамай жүріп ку дүниені аңсап, байлыққа, дүние-мүлікке жетудің жолын ойлап, өмірдегі маңызды нәрселерді ұмыт қалдырмауды жазушы астарлап жеткізе білген.

Бекторы Қайырболдыға бүгінгі бостандық пен азаттықтың ақшада екендігін, азат болғысы келсе, өз жүрегінен құтылып, оның шартына келісуін айтады. Әлдебір сұйықтың ішіне салынған жүректердің ішінен Қайырболды өзі танитын бірнеше кеденші офицерлердің, полиция қызметкерлерінің, жұмыс бабымен алдарына барған талай шенеуніктердің жүректерін көреді. Олардың, адамға деген аяусыздығының, зорлық-зомбылықтарының сырын енді түсінгендей. Адамдардың бір-біріне неге қиянат жасайтынын енді ұққандай...

«...– Міне, барлығының жүрегі осы жерде деуге болады, – Бекторы сөрелерді иегімен нұсқады, – Мәрмәр жүрек ыңғайлы. Бірді-екілі адам болмаса өзінің тірі жүрегін іздеп келген ешкім жоқ.

– Барлығы болғанда қалай? – деді Қайырболды, – Бұл жерде қанша адамның жүрегі тұр?

жан-жағына қараған.

– Бұл келе жатқан апаттың белгісі, – деді Бекторы.

– Ненің апаты? – деді Қайырболды үрейленіп.

– Жанның, рухтың, иманның апаты...».

Сол сәт жүрегін қайтарып алған Қайырболдының бойын ұмыт болған сезімдер керней жөнеледі. Қуанышты да, қайғыны да, сүйінішті те сезінгеніне мәз болып, қарапайым өміріне шүкіршілік етті...

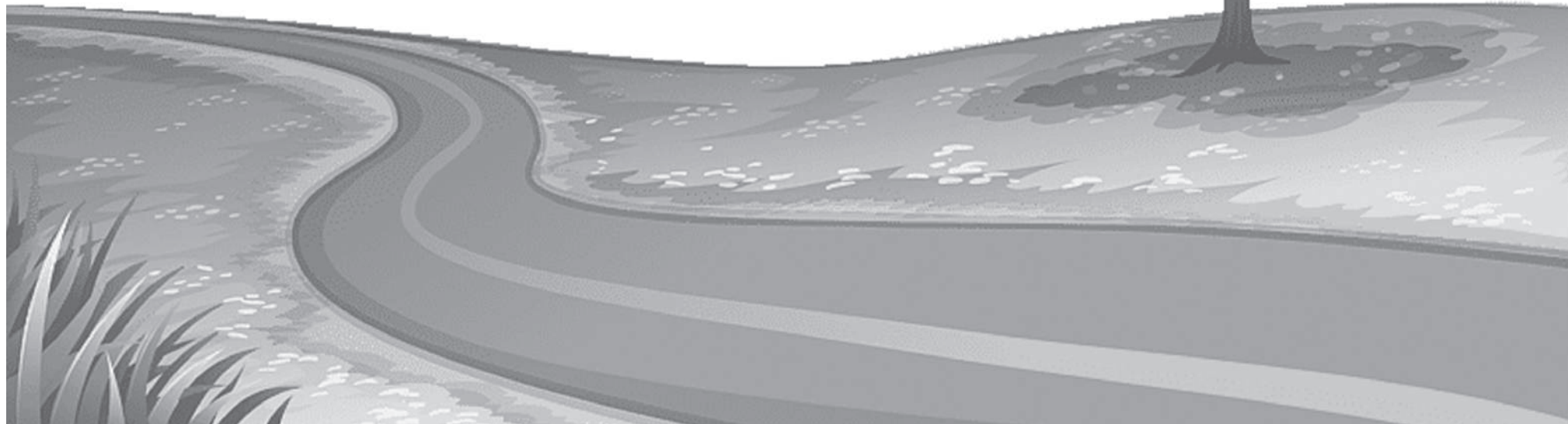
Түсінен оянған Сағындық өз-өзіне келе алмай, ұзақ жүрген. «Неге түсімде менің өмірімнен ешқандай нышан жоқ?! Неге Қайырболдымын?! Неге ресторанда қызмет қылатындаяшымын?! Мен Сағындық Тілешев, шындығында қазақ теледидарында қатардағы тележурналист-редактор болып қызмет етпеуші ме едім?!» деген жауапсыз сұрақтардың ортасында қалған.

Түс ауа редакцияға Сағындықты іздеп Бекторы келген. Жақын жердегі «Алматы» кафесіне барған екеуі ұзақ әңгімелеседі. Сағындық та ойында жүрген барлық сауалға жауап алады. Өзінің неге Қайырболды болып, «Мен неге басқа адамның кебін кидім?» деген сұрағына мынадай жауап алады:

«...– Дүние барған сайын қиындап, адамдардың бір-біріне деген көңілі барған сайын суып барады. Қазақтан пейіл кетті. Бұрын жақсылығы асып-төгілген, төңіректегі жұрттың бәріне пана болып, шарапаты жеткен қазақ, енді өзіне қайырым қыла алмай отыр. Сен Қайырболдының тағдырын кештің. Қайырболды болып кедейшіліктің қорлығын да, байлықтың игілігін де көрдің. Асып-тасқан меймананың неге апарып соғатынына да көзің жетті. Сен өзің мүлдем танымайтын адамның тағдырына теліндің. Бөгденің тағдырын өз тағдырыңдай кешкендіктен сен сол Қайырболдыны енді өзіңдей көресің. Ұрпақ ендігі жерде бір-біріне осындай бауырмал болмаса, өмір сүру қиын болады...».

Жолдың серті – адасу, адасып барып түзелу

(Таласбек Әсемқұлов «Бекторының қазынасы» әңгімесі)

ұласқан бір бөлмеге әкеліп, өз шартын қояды.

«...– Мен сізден шаршадым, – деді Қайырболды, – Қорыққаннан шаршадым.

– Қорқатын себебің – сенде жүрек жоқ, – деді Бекторы.

– Менің жүрегім ешқайда кеткен жоқ, – деді Қайырболды түршігіп, –Өзімде...

– Әрине, сенде жүрек деп аталатын нәрсе бар. Бірақ сендегі жүрек тек қанды ары-бері айдайтын мүше ғана. Ертеңгі күнді ойлап сарғайған, бітпес үрейден әбден жанысзданған бір жапырақ ет қана.

– Осы, адамның жүрегі деген қызық нәрсе, – деген тағы да Бекторы, – Өзі бар, өзі жоқ. Өзі жоқ, өзі бар.

– Сөзіңіз жұмбақ, – деді Қайырболды, – Бірін түсініп, бірін түсінбей тұрмын.

Бекторы көңілсіз жымиды.

– Айтайын дегенім, жүрек, бар болғанда – жоқ. Ол, өзі жоқ болғанда ғана бар.

Қайырболды Бекторының жүзіне таңдана қараған...

– Ал сол жүректі... бар қылу үшін, не істеу керек, – деді бір кезде Қайырболды.

Бекторы шорт кесті.

– Бар қылу үшін ол жүректі жоқ қылу керек!

Қайырболды Бекторыға бұрылған.

– Яғни...

– Яғни, ол жүрегіңді маған беруің керек, – деді Бекторы.

– Әлмисақтан, дүние жаратылғаннан бергі адамдардың барлығының жүрегі, – деді Бекторы. – Бүгінде көзі тірі адамдардың барлығының жүрегі осы жерде десе болады. Сен сияқты азғантай ғана адам өз жүректерімен жүр...».

Қайырболды байлықты таңдады. Бекторының шартына келісе отырып, зор байлыққа кенелді, еш алаңсыз ғұмыр кешті, бірақ жүрексіз, тасжүрек адамға айналды. Алайда, бірнеше жыл уақыт өтіп, ол өз тәубесіне келе білді. Мейманханада белгіленген бір кездесуге асығып келе жатқан Қайырболды мен шолпыры кенет жүгіріп шыққан баланы көлікпен қағып кетеді. Жүгіріп барып, баланың бетіне үңілген ол айқайлап жібере жаздап, өзін-өзі әрең тежеген. Себебі, бала Қайырболдыдан айнымайды екен. Көз алдына өзінің кішкентай кезі келе берді. Жүрегін сағыныш оты кернегендей болды. Есін жия салысымен, мұндай өмірден шаршағанын түсініп, бірден Бекторымен кездесуге келеді.

«...– Білгем, – Бекторы елжірей жымиған, – Қайтып келген санаулы адамның бірісің. Сол үшін ризамын.

– Мыналар ешқашан қайтпайды, – Иегімен сөрелерді меңзеді, – Жүрексіз жүрген ұнайды екен. Жүрексіз жүргеннен шаршамайды екен, жалықпайды екен. Көбі құрдымның шетінде тұр. Ал көбі құрдымға баяғыда құлап кеткен.

Кенет жер-дүние солқ ете қалды. Қайырболды

«Жолдың серті – адасу, адасып барып түзелу. Екі түрлі пәктік бар. Біреуі анадан туғандағы, күнә мен зина, қиянаттан бейхабар, тәжірибесіз, мінезсіз пәктік. Екіншісі, бұ дүниенің барлық сатыларынан қан кешіп жүріп өткен, өтсе де лайланбай қалған пәктік. Адам болып қалам десең осының бәрінен өтуге, осының бәрін көруге міндеттісің».

Өз сөзін «Мен елден кетпеймін. Ешқашан да. Перінің қызы Бекторы қазаққа әманда керек» деп аяқтаған Бекторының бұл сөздері арқылы жазушы көп нәрсені ұғындырады. Кез келген жағдайда адамдық болмысыңды жоғалтпау, жүректі таза ұстау, қайырымды болу, өмір жолындағы кейбір мәселелер ойлағанымыздай болмай жатса, сабыр сақтай білу, төзімді болу, сонда ғана уайым-қайғысыз, мұңсыз өмір сүресің деген идеяны алға тартқан. Бұрынғы дәстүрлі бір ізге түспеушілік, оқиғалар мерзімі, уақыт пен кеңістіктің анық болмауы сияқты постмодернизмнің басты сипаттарын өте тамаша жеткізе білген Таласбек Әсемқұлов ағамыздың бұл туындысы қазақ прозасының озық үлгілерінің бірі деп айта аламыз.

Нұржаусын БАТЫРБЕК,
Филология факультетінің магистранты

Жаңа PhD докторы!

Жаратылыстану-география факультетінің түлегі, қазіргі оқытушысы **Сарсенова Асемгуль Нурсаиновна** 2023 жылы 6 қыркүйекте «8D05107 – Биология» білім беру бағдарламасы бойынша Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті жанындағы философия докторы (PhD) дәрежесін беру жөніндегі «8D051 – Биология және сабақтас ғылымдар» кадрлар даярлау бағытында «6D060700- Биология», «8D05107-Биология» мамандықтары бойынша Диссертациялық кеңесте докторлық диссертациясын жоғары деңгейде қорғады. Асемгуль Нурсаиновнаны құттықтап, ғылым жолында ақ жол тілейміз! Профессор В.В. Иванов шәкірттерінің жалғасуы - оның ғылыми мектебінің өмірі ұзақ екенінің бейнесі.

Жас ғалымның алар асуы биік болып, университетіміздің, еліміздің ғылымын дамытуға қосар үлесі арта берсін!

Принтес мерейі

“6B03201 - Кітапхана ісі” БББ аға оқытушысы **Сатағалиева Санди Муратқызын** 2023 жылдың қыркүйек айының 27-сі күні Қазан мемлекеттік мәдениет институтының диссертациялық кеңесінде педагогика ғылымының докторы, профессор Калегина Ольга Анатольевнаң жетекшілігімен 5.10.4- Кітапханатану, библиографиятану және кітаптану (педагогикалық ғылымдар) ғылыми мамандығына сәйкес «Становление и развитие библиотечно-информационного образования в Республике Казахстан» атты тақырыпта кандидаттық диссертациясын сәтті қорғап шықты.

Санди Муратқызын шын жүректен құттықтай отырып, сізге ғылым жолындағы жетер жетістігіңіз көп болсын деп тілек білдіреміз!

Түлектер алғысы

Адам баласы қиындығы мен қызығы қатар жүретін мына өмірде қандай іспен айналысса да өміріндегі ұмытылмас кезеңнің бірі - университет қабырғасы. Мен де осы кезеңнің дәмін таттым. 2019 жылы Махамбет Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің студенті атандым. Жаңа орта, жаңа әлем, жаңа достар.

«Тәрбиесіз берілген білім – адамзаттың қас жауы» – деп ғұлама әл – Фараби айтқандай, тәрбиеге толы құндылықтармен қатар, студенттердің білім көкжиегін жан-жақты көбейтуде жақсы істер атқарылуда. Университет ұстаздарының даналығы, тапқырлығына ризамын.

Махамбет Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің студенті атану – асқақ арман, үлкен бақыт. Алдағы уақытта Қазақстан Республикасының мәдениет саласында өзімнің айтарлықтай орнымды қалдырғым келеді. Мәңгілікке жасай бер, гүлдене бер, БҚУ!

Нұрила АМАНОВА,
БҚУ-дың 2023 жылғы түлегі

14 қыркүйек күні физика-математика факультетінің белсенді студенттерінің ұйымдастыруымен 1-курс студенттері арасында эстафета спорттық жарысы ұйымдастырылды. Жарысқа әр топтан өз еркімен, спортқа жақынмын деген студенттер қатысқан болатын. Сайыстың басты мақсаты жаңадан қосылған студенттерді университетімізбен таныстыру, үздіктер қатарынан табылуларына үлес қосып, осы студенттік шақты бірге пайдалы әрі көңілді өткізуге шақыру еді. «Жастық – жалын» деп бекер айтылмаған. Дәл осы кезеңді өмірдің барлық шағына жарық берердей жарқын өткізген мейлінше дұрыс болмақ.

Спорт – өмір көркі

Жарысқа 1-курс студенттерінен құралған 6 топ қатысты. Бастапқы кезең «эстафета» болса, 2-кезең «кедергілермен жүгіру» болатын. Шара қызу бәсекелестікпен өтті. 2-кезең өз мәресіне жеткен соң жеңімпаздардың аты-жөндері жарияланды. Қатысқан барша студенттерге оқуда табыс тілейміз!

Айсезім АДІЛХАНОВА,
ИР-21 тобының студенті

Неформальное образование в ЗКУ им. М.Утемисова

В ЗКУ им. М.Утемисова началось обучение студентов и магистрантов осеннего потока на онлайн-образовательной платформе Coursera. Обучающимся предложен большой спектр образовательных курсов в различных направлениях: психологии, бизнеса, компьютерных наук, физики, математики, дизайна, инженерных наук и другие.

Проведены обучающие семинары на факультетах, с презентацией краткого обзора по работе на платформе. На все 500 лицензий были поданы заявки от студентов и магистрантов вуза. Желание получить неформальное образование приобретает спрос среди обучающихся. Не получившие лицензии в осеннем потоке изъявили желание обучиться в следующем семестре.

Имея доступ к программам ведущих университетов мира, неформальное образование дает возможность студентам получить качественные знания, общение и обмен опытом с людьми из разных стран. А также сертификат Coursera дает преимущество при устройстве на работу, продвижение по карьерной лестнице.

З.У. МУКАШЕВА,
руководитель центра дистанционного и онлайн обучения

Бәрежелді!

ОХШО-ның жолдауымен 13-14 қыркүйек күндері Түркістан қаласында өткен республикалық «Түркістан дауысы – 2023» байқауында Батыс Қазақстан облысы атынан Махамбет Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан

университеті, «Музыкалық білім» мамандығының I курс студенті Бисембай Аружан III орын тұғырынан табылып, лауреат атанды.

Аружанды жеңісімен құттықтай отырып, алар асу мен бағындырар биігінің көп болуын тілейміз!

Өзбекстан Астанасы Ташкентте 15-17 қыркүйек аралығында өткен грепплингтен (AIGA бойынша) Азия чемпионатында М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университетінің 1-курс студенті Тасқалиева Эльнара бас жүлдеге ие болды.

Аталмыш додада Қазақстан, Қырғызстан, Индия, Пәкістаннан 120 атлет бақ сынаған. Эльнараның жауырыны жерге тимей, қарсыластарын қапы қалдырып, еліміздің абыройын асқақтатты.

Студентті спорттық додаға дайындаған бапкері Марат Шерғалиев болса, рухани ұстазы, топ кураторы - айтыскер ақын, “Алтын домбыра” иегері Жансая Мусина.

РЕДАКЦИЯҒА КЕЛІП ТҮСКЕН МАТЕРИАЛДАР ӨНДЕЛЕДІ. ҚОЛЖАЗБАЛАР АВТОРЛАРЫНА КЕРІ ҚАЙТАРЫЛМАЙДЫ. ДЕРЕКТЕРДІҢ ДӨЛДІГІ ҮШІН АВТОР ЖАУАПТЫ. ЖАРИЯЛАНЫМ АВТОРЛАРЫНЫҢ ПІКІРЛЕРІ РЕДАКЦИЯ КӨЗҚАРАСЫН БІЛДІРМЕЙДІ.

МЕНШІК ИЕСІ:

М.Өтемісов атындағы

Батыс Қазақстан

университеті.

Газет айына бір рет шығады.

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 14.06.1995ж. тіркеліп, тіркеу туралы нөмірі №11390-Г куәлігі берілген.

ҚР Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі Ақпарат комитетінің келісімімен мерзімді баспасөз басылымдарын және (немесе) ақпарат агенттіктерін 04.03.2021ж. қайта есепке алу туралы №KZ27VPY00033105 куәлігі берілген.

Таралымы 800. Тапсырыс №920

РЕДАКТОР: Айзада ДЮСЕНОВА

ТІЛШІЛЕР:

Азиза СУЙНШКАЛИЕВА, Дильназ АМАНЖАНОВА, Ақерке АҚЫЛБЕКҚЫЗЫ, Ақтөргын ЖАСҚАЙРАТҚЫЗЫ, Зада БАҚТЫҒАЛИ, Айсезім АДІХАНОВА

БЕТ ҚҰРУШЫ & ДИЗАЙН:

Асель АБДУЛЛИНА

ФОТОСУРЕТ:

Рафхат ХАЛЕЛОВ, Оқу теледидары және графикалық жобалау зертханасы

Газет Редакциялық баспа орталығында теріліп, беттелді.

«Полиграфсервис» ЖШС баспаханасында басылды.
Мекен жайы: Орал қаласы, Л.Толстой көшесі, 27/3.
тел.: 50-51-48, 51-41-99